

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 7, 1913.

ՆՕ 6

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

«ՓԵՆՃԻՐԷ ՃԱՄԸՆԸ ՔԻՄ ԳԸՐՏԸ»

Առաջուրդ դադեթաւը մեղքիւր սերլէվհա իլէ պիր պէնտ նէշը էտիւպ մէյտանը միւղաքէրէյէ մուհիմմ պիր մէսէլէ դոյմուշտըր: Պիր կիւն հէր իքիսի տէ 14 հաշընտա օլուպ պիրի ուսլու, օ պիրի իսէ հարամաղ օլան իքի չօճուգ մէքթէպ հալլուսուստա տուրուր իքէն, հարամաղ չօճուգ դարտան պիր թօփ հալլուպ ուսլու չօճուղա, «Պէն չու թօփ իլէ չու փէնճէրէնին ճամընը գըրապիլիւրիմ», տէյիպ թօփու ֆըրլաւարնճա ճամ գըրըլտը: Էրթէսի կիւն մուալլիմ մէքթէպտէ ճիւմլէ չօճուղարա չու իքի սիւալը իրատ էյլէտի: «Շու փէնճէրէ ճամընը գըրանը պիլլիւրիսինիդ», «Պու ճամը քիմ գըրտը», իմտի մուհարրիր տէ պու միւնասիպէթլէ գարիլունա չու սիւալարը իրատ էտիյօր: 1. Ուսլու չօճուգ պիրինճի սիւալա նասըլ ևէվապ վէրսին: 2. Իքինճի սիւալա նասըլ ճէվապ վէրսին: 3. Մուալլիմին չօճուղարա պուսիւալը իրատ էթմէսի միւնասիպ մի տիր: 4. Մուալլիմ ուսլու չօճուղու ճէվապ վէրմէյէ իճպար էթմէլի մի տիր: 5. Մէքթէպլէրիմիդտէ չօճուղար հարամաղըդ էտէնլէրի քէնտիլէրինտէն սիւալ էտիլտիքտէ խապէր վէրմէյէ թալիմ էտիլմէլի մի տիրլէր:

Պու սիւալարա մուհարրիր տօղրուտան ճէվապ վէրմէյիպ, մէսէլէնին ճալիպի մէրադ պաղը ճիհէթլէրինի մէյտանա դօյօր:

Յիլ վաղը տա մէսէլէ դահիրէն կէօրիւնտիւյիւ կիպի սատէ տէյիլ տիր:

Նաղարը տիգգաթա ալընաճադ իլք խոսուա

պու իսթինթադ ուսուլունըն չայիրտ իւղէրինտէ հասըլ էտէճէյի թէէսիր տիր: Չօճուգ քէնտիսի գապահաթլը տէյիլ իքէն պաշգալարըն հարամաղըդընտան տօլայը քէնտիսի մանալի զիյանտ տիւշար օլապիլիր: Մուալլիմ քէնտինտէն գապահաթլը պուլուպ չըդարմայա չալըշըյօրքէն, պու չօճուգ քէնտիսի պաշգալարը դամաղլամադ վէ խաֆիյէլիք էթմէյէ թալիմ օլունուր: Սըրը սաղլամայըպ րէֆիգլէրինէ տաիր պիլտիյի շէյլէրի պաշգալարա սէյլէմէյէ ալըշըր: Արգատաշլարընըն գուսուրլարընը կէօրիւպ անլէրի ֆիքրինտէ սաղլամաղա, պէլքի տէ պիր կիւն պու շէյի անլէրի գօրդուլմադ վէ անլէրտէն ինթիգամ ալմադ մաղսէտլէրինէ գուլլանմաղա թէճրիպէ օլունապիլիր: Վէ պաշգալար հաղգլնտա պիլտիյինի սէյլէմէյէ իճպար էտիլէրէք հուրիլիյէթ հիսսինէ խալէլ կէլէպիլիր: Հէփ պու շէյլէր իսէ պիր կէնճին սիրէթլինճէ վէ ախլազի էվսաֆընճա դաաֆ տէմէք օլուր: Պիր կէնճ քէնտիսի էյի օլմաղլա պէրապէր րէֆիգլէրինին գուսուրլարընա թէհամիլէ էտիլլէն, հաթթա անլէրին օ խաթալարտան խէլաս օլապիլմէլէրի իչիւն չալըշըպ անլէրէ պու խուսուստա մուալլէնէթ էտէն պիր քիմսէ օլմադ կէրէք տիր: Անլէր պաշգալարըն գուսուր վէ գապահաթլարընտան զիյատէ անլէրին ֆաղիլէթլէրինի կէօրիւպ թէշվիդ էթմէլէ թալիմ օլունմալը տըրլար:

Կէնճլէր սըրը սաղլամաղըդըն էյօրէնմէքլէ հէմ քէնտի քէնտիլէրինէ հէմ րէֆիգլէրինէ հէմ տէ վաթանլարընա տահա էյի խըտմէթ իֆա էտէպիլիրլէր: Վէ կէրէք էվտէ, մէքթէպտէ,

կէրէքսէ սիյասիյաթտա հիւքիւմէթին մագսէտի ֆէրտլէրին իրաւէթ վէ հիւրրիյէթինի պիր ի-տարէյէ րապթ վէ թապի էթմէք տէյիլ, տահա զիյատէ անլէրի հիւրրէն իչլէմէյէ թալիմ էթմէք տիր: Հալ շու քի մէզքիւր իսթինթագ թարիգիյէ ուսու չօճուղուն հէփ պու ճիհէթլէրճէ միւթէզարրուր օլմասը ինթիմալը վար տըր:

Պու ուսուլըն պիր նէթիճէսի տէ չօճուղուն քէնտի րէֆիզլէրի արասընտա տիւլար օլաճաղը զիյան տըր: Մէքթէպտէ չօճուղար քէնտիւրէրճէ պիր հէյէթ ի իճթիմալիյէ թէչքիլ էտէրլէր, քէնտիւրէրճէ ուսուլարը վէ գախտէլէրի օլուր, քէնտիւրէրճէ պիր էֆքեարը ուսու միյէլէրի, պիր հայսիյէթ ի միւլթէլէրէքէլէրի պուլունուր: Պու հէյէթ ազասընտան պիրիսինին հէյէթ ի իճթիմալիյէսին նախօշնուտիսինէ մարուզ օլմասը փէք պէօյիւք պիր պախթսըզլըդ տըր: Նիչէ տէֆա շակիրտլէր մուալլիմին թէէտիպ հաթէհտիտինտէն զիյատէ պու շակիրտլէր հէյէթ ի իճթիմալիյէսինին էֆքեար վէ թէհտիտինտէն գօրգարլար: Պու փէք թապիի տիր: Պու հալ իլէրուտէ անլէրին թէչքիլ էտէճէլի տահա պէօյիւք պիր հէյէթ ի իճթիմալիյէսին, կանի միլլէթին պիր քիւլիւք նիւմունէսի, անըն իպթիտասը տըր:

Իմտի պիր մուալլիմ պիր շակիրտի քէնտի րէֆիզլէրի ալէյհինտէ չահիտլիք հա խաֆիյէլիք էթմէյէ իճպար հա թալիմ էտէրսէ՝ պու հօլտա օ շակիրտ մուալլիմինին ինտինտէ քէսպի իթիպար էթսէ տէ թալէպէ րէֆիզլէրի նազարընտա իթիպարտան տիւլէր: Յովսէփին պաշընա կէլէն ուգուպէթլէրին պիր պէլի սէպէպի պու զամմաղլըդ խտի: Մէքթէպտէ հախօտ էլտէ պու շէյ ասլա թէչվիգ էտիլմէլի տիր: Պիր մէքթէպտէ շակիրտլէրտէն պիրիսի (օ հէր նէ գատար տա ուսու վէ ագըլը օլտա) էկէր շակիրտլէր անըն քէնտի գուսուրլարընը մուալլիմլէրէ խապէր վէրմէք ատէթինտէ օլաուղունը պիլիլէրսէ, հա ծնտան պիր հօլ իլէ ինթիպամ ալմաղա թէճրիպէ օլունուրլար, հա տա ծնուն հանընտա սէրպէսթ պուլունմալըպ սըրըլարընը ծնտան կիզլի թուլարլար: Պու հօլտա օ չօճուղ մէքթէպ հէյէթ ի իճթիմալիյէսինտէն տիւլարը պըրադըլըր: Պու իսէ պիր չօճուղ իչիւն փէք պէօյիւք պիր գայաթ տըր:

Պու նօգթա ի նազարտան նէ էլտէ, նէ մէքթէպտէ չօճուղարը քէնտի րէֆիզլէրինին

ալէյհինտէ չէհատէթ էտիպ անլէրին գուսուրլարընը խապէր վէրմէյէ թէչվիգ հա իճպար էթմէք միւնասիպ տէյիլ տիր:

Լաքին պու մէսէլէ պաշգա պիր ճիհէթտէն տէ տիւլիւնիւլմէլի տիր:

Պիր վալիտէյն քէնտի էվլատլարընըն հախօտ պիր մուալլիմ քէնտի շակիրտլէրինին ահվալընա տաիր տօգրու պիր մալիւմաթ ալմազ հա ալմազ իսթէմէզ իսէ, օ զէման չօճուղլարըն թալիմ ու թէրպիյէսի նազըս օլուր: Հագիգի թալիմ ու թէրպիյէ հալընըզ չօճուղա էյի շէյլէրի խապէր վէրմէքլէ տէյիլ, գուսուրլարընը թասհիհ էթմէք էմրինտէ ծնա հարարմ էթմէքլէ տախի թէլգին էտիլիւր: Պիր չօճուղ էվտէ ճամ գըրար, մէֆրուշաթը պօզար, էլպիսէսինի քիրլէտիր, գարտաշընը տէօյէր վէ սաիր զիյանլար հախօտ հարամաղլըզլար էտէր տէ, պու պապտա թէէտիպ էտիլմէզ, թէվպիս էտիլմէզսէ, խուսուսա էկէր օ քէնտի միւրէպպիլէրի օլան գաթլարտան պու շէյլէրի կիզլէյէպիլիւր իսէ, էօյլէսի պիր չօճուղուն իսթիգպալընտան գօրգուլուր: Պիր ազտան ախլազսըզ րէֆիզլէրլէ տէ պուլուշուպ, իւմիտսիզ պիր սուրէթտէ սիրէթի խարապ օլուր: Էկէր պիր մէքթէպտէ հարամաղ չօճուղար, ուսու չօճուղարը պօյգօր էտէրէք, քէնտի հարամաղլըզլարընը մուալլիմտէն կիզլէյէպիլիլէր իսէ, վէ մուալլիմ քէնտիսի տէ պու խուսուստա ճիւզի պիր գայտսըզլըզ կէօսթէրիսէ, օ մէքթէպ ազ պիր միւտտէթ վարֆընտա հարամաղլըզ վէ ախլազսըզլըզ հուվասը օլուր: Վալիտէյն քէնտի էվլատլարընըն վէ մուալլիմ քէնտի շակիրտլէրինին էյի ճիհէթլէրինի կէօրտիւքլէրի կիպի, անլէրին գաիֆ վէ գուսուրլու ճիհէթլէրինի տէ պիլիպ, անլէրին ֆագիլէթլէրինի թէչվիգ վէ գուսուրլարընը իսլահ էյլէմէլի տիրլէր:

Լաքին կէրէք վալիտէյն կէրէք մուալլիմլէր պու պապտա չօճուղլարըն մուալլէնէթինէ միւրաճէաթ էթմէյէրէք հագիգաթը հալ նաճըլ վագըֆ օլապիլիլէրէ: Էն հարամաղ չօճուղար պէօյիւքլէրին նէզտինտէ էն զիյատէ ուսու շակիրտլէր կիպի կէօրիւնէպիլիլէր, վէ ատէմ քէնտիինն ասլ սիրէթինի անճագ թէքլիֆսիզ պուլունսուղու հէրտէ կէօսթէրի:

Նէ՝ չօգ էվլէրտէ, չօճուղար էն ֆէնա ատէթլէրինի վալիտէյնլէրինին գայտսըզլըզնտան իսթիֆատէ էտէրէք հախօտ գուսուրլա-

ՆԵՎՐԱՍԹԵՆԻ

3.

ընը անլերտէն կիզլէմէյէ մուվաֆֆագ օլա-
րագ քէսպ էթմիշլէր տիր: Պիր օղլան սի-
կարա եւ րագը իշմէյէ իւք տէֆա պաշաւա-
ղընտա հէմշիրէսի եւ վալիտէսի պոնը պիւր
իքէն, անը չօճուղուն փէտէրինաէն կիզ-
լէր, վէ չօճուղ պիր չաղտան օ շէյին էսիրի
օլուր: Պիր կէնճ պաղը ֆէնա ընֆիզլէրլէ
արգատալըդ էթմէյէ պաշար: Վաղթընտա
պու շէյի փէտէրի եւ մուալլիմի պիւտէ անը
հաղէր էթմիրիւրլէր վէ օղլան խարապիյէթ-
տէն գուրթուրլուր իտի, լաքին պու շէյի պի-
լէն պիրատէրի եւ հէմշիրէսի պոնը կիզլի
թութարլար վէ չօդ կէնճէղտէն պու ալագա
էօյլէ պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էտէր քի, ար-
թըգ օ կէնճտէն իւմիտ գալմագ: Քէզալիք,
մէքթէպտէ պիր շալիրտ պիր նիզամսըդ ֆիւլ-
տէ պուլունուր, վէ օ՝ պու շէյի մուալլիմ-
տէն կիզլէմէյէ մուվաֆֆագ օլուր: Պիր
աղ սօնրա տահա պէօյիւք գուսուրլար-
տա պուլունուր, լաքին պու էթմիրլէրի-
նի պիւլէն ընֆիզլէրլինի եւ ընճա իլէ եւ
թէհտիտ իլէ սիւքիւթ էթմիրիւր: Թէտ-
րիճէն պու եարամագ չօճուղ հէմ քէնտի ի-
չիւն, հէմ ընֆիզլէրի իչիւն վէ պիւթիւն մէք-
թէպ իչիւն պիր պէլա օլուր վէ պէլքի տէ
պու հալ՝ էօնիւ ալընմայան պիր ֆէլաքէթ
սուրէթինի ալըր:

էօյլէ իսէ չօճուղարըն քէնտի ընֆիզլէ-
րինի գուսուրլարընը վալիտէն վէ մուալ-
լիմէրինէ խապէր վէրմէսի տահմա պիր գու-
սուր տէյիլ, պէլքի պաղէն մահգա պիր ֆարզ
ու վաղիֆէ օլուր:

էօյլէ իսէ նէ՝ եափմալը, ճամը գըրան քի՞մ
օլաուղունու մուալլիմ ուսու չօճուղտան
սիւալ էթմէլի՞ մի, վէ մուալլիմ սիւալ էտէր
իսէ չօճուղ ճէվապ վէրմէլի՞ մի տիր:

Յ. Գ. Գ.

Պիր քիմէյի չուգուրտա սաղլամագ իսթէր-
սէն, սէն տէ անըն իլէ պէրապէր օ չուգուրտա
գալմալըսըն ՊՈՒՔԸՐ ՈՒՅԸԻՆԿԹԸՆ

Պիր մէմլէքէթտէ էհալինին էքսէրի նէ հալ-
տա իսէ, օ մէմլէքէթին հալը օ տըր:

ԳԱՐԼԱՅԼ

էհալիսի մէսուտ օլան մէմլէքէթ կէօրիւր
իսէն, իշթէ էն կիւղէլ մէմլէքէթ օ տըր:

ԵՄԸՐՍԸՆ

Ֆիքրլէրին եօրդունլուղունա պատի օլան
սէպէպ հալընըդ մէքթէպլէր տէյիլ տիր: Էօմր-
լէր միւրէքքէպ պիր հալ քէսպ էյլէտիքճէ
թէայիւլ կիւճէ տիւշմէքտէ, ալէլ խուսուս սի-
յասի հալլէր ճիւմլէ ինսանլարը կէճէ կիւնտիւղ
էնտիշէ վէ մէրագ իչինտէ սաղլամագտա տըր:
Ինսանլար ֆիքրին ղըտասը վէ գուլվէթի օլան
ղէվդ, էյլէնճէ վէ ղամմաղըղը ունուտուպ
տահմա էվհամլը վէ մէրագլը պիր հալ քէսպ
էտիյօրլար: Գատընլար իսէ քէնտիլէրէ հիչ
ալագասը օլմայան սիյասի վէ տէհէթլի վա-
ղըալար իւղէրինէ տիւշիւնիւպ հէր օլուր օլմագ
շէյէ մէրագ էտէ էտէ տասպլիյէթ, ույղուսուղ-
լուղ, չարիւնթը վէ պունալթըլարա միւպթէ-
լա օլարագ վաղիֆէլէրինի իֆատէն աճիւղ գա-
լըյօրլար: Պու հալէ չարէ օլմագ իւղէ էլպէթ
սէպէպլէրի գալտըրմագ էլիմիզտէն կէլմէդ,
ֆագաթ չարէսիլլիյէ թէսլիմ օլուպ տա սըհ-
հէթ վէ սաատէթի ղայիպ էթմէքլիյի տէ մագուլ
կէօրմէյիլ: Հէր քէս քէյֆիլ օլմալը վէ լաղըմ
օլտուղը գէմանտա տիւշիւնիւք, մէրագ էթմէք-
տէն ֆէրաղաթ էթմէյի էօյրէնմէլի տիր: Գա-
տընլար միւմքին ի մէրթէպէ քէնտի ֆիքրլէրի-
նի պէյհուտէ եօրաճագ մէրագ վէ միւլահա-
ղալարտան իճթինապ էթմէլի տիրլէր: Պու
էօյլէ պիր սանաաթ տըր քի չաիր՝ «Միւնէրի
ֆէնսինէ գեղգ եքսիք սիր ալիւնէ հիւնէր» տէյու
թարիֆ էյլէմիշ տիր: Կէրէք մէքթէպլէրտէ,
կէրէք խարիճտէ մէշը ու միւթէլաա վէ թէտ-
պիր վէ միւլահաղայա նէ գատար էհէմմիյէթ
վէրիլլիյօր իսէ էյլէնճէ վէ քէյֆէ օ տէրէճէ
էհէմմիյէթ վէրիմէլի տիր: Քէյֆ կիւնա նէ
յիլ տիր: անը ճէլպ էյլէմէլի, իճատ էյլէմէլի
տիր: Տահմա իչլէյիպ էէմէյէն վէ բահաթ էթ-
մէյէն վիւճուտ խասթա օլուր, էօլիւր: Ֆէրահ-
լըդ վէ քէյֆ ֆիքրին ղըտասը տըր, պիր կիւլ-
մէք 5 սօզթօրտան նաֆըղ տըր:

Նեպրասքէնիյէ սէպէպ օլան ախէր շէյ,
հիսսիյաքըն սու ի իսթիմալը տըր: Պու կիւն
ինսանըն հիսսիյաթընը թահրիք էտէճէք օլ
գատար սէպէպլէր վար քի անլէրի տէրէճէ ի
թապիսինտէ սաղլամագ ղայէթ կիւճ օլմուշ
տըր: Ինսանը հէյէճանլար վէ շէտիտ հիսսի-
յաթլար իլէ սօլտուրան բօմանլար, հիքիայէ-
լէր, թահրիւրաթլար, թէաթրօլար, սինսօմա-
թօկրաֆլար, օյունլար օլ տէրէճէ չօդ տուր-
լար քի, առապէլէր թէհամմիւլ էտէմէյօրլար:

Պիզ պունդարըն հիշ պիրինէ մուխալիֆ օլմա-
տըզտան մատա անլէրին լիզուլմընը իտտաա
էտէնլէրտէնիզ . լաքին պիր կէնճին հա պիր
զըզըն՝ էլինէ պիր քիթապ ալարագ 5-10
սաաթ պիր քէօչէտէ գափանըզ գալմասընը ,
հախօտ կիւնլէր իլէ թէաթրօլարա սինօմալա-
րա թաշընմասընը թազպիհ էտէրիզ : Պունլար
պէշին թաափը սըրլար , լաքին աէրէճէսինի
կէչէն հէմէք հազմսըզըզ սէպէպի օլուր :

Էլլօփա լիսանլարընտա , ալէլ խուսուտ
լինկիլիզճէտէ հազըլան հիսսի վէ ֆէշինի մու-
հարրէրաթ արասընտա ֆիքրի հօրմայան թօ-
հաֆ վէ խաֆիֆ էսէրլէր պէօլիւք հէր թու-
թարլար , չէօլէ քի ինսան օնլարը օգուլարագ
րահաթ էտէր , քէզա աղըր տրալար վէ քու-
մէսհալարտան , թօհաֆ չարգըլար ուֆադ օյուն-
լար վէ էլլէնճէլէր տահա չօգ տըրլար : Պու
պապտէ միլլէթիմիզ արասընտա չօգ իհթիյաճ
վար : Պու տաիրէտէ պազը էսէրլէր կէօրիւ-
լիւյօր իսէ տէ օնլար իհթիյաճա քիաֆի օլմա-
տըզը կիպի՝ մաէլ էսէֆ ախլագի նօզթա ի նա-
զարտան տա մուճիպ ի իթիրագ տըրլար :

Լաքին հիսսիյաթըն էն չօգ սու ի խթիմալ
օլունտուղու սըրա զիւքիւր վէ իւնաս ալագա-
սը տըր : Թապիաթըն ինսանա ինսան էլլէտիյի
պու հազդ , պու միւնասիպէթ օ տէրէճէ զայրի
միւնասիպ վէ զայր ի թապիի հալա վագ էտիւ-
միշ տիր քի տիւնհատա էն պէօլիւք խարա-
պիլէթ պու սէպէպտէն մէյտանա կէլիյօր : Պու
պապտէ սէօլլէնճէք շէյլէր իչիւն պու սահիֆէ-
լէր միւնասիտ տէյիլ տիր : Փապաթ պալը շէյլէր
տէմէքտէն կէրի տուրամայըզ :

Ինսանլարտան չօղու քէնտիլէրինի թէէ-
հիւտէն կէրի թութարագ թապիաթա դարչը
իլլէյօրլար վէ թապիաթըն մաթլուպաթընը
ախլագսըզըզ վէ զայր ի շէրի հօլար իլէ իզնա
էթմէյէ չալըքյօրլար : Պու սիւնի միւնասէ-
պէթլէր թապիլինին հէրինի թութար զաննըն-
տա տըրլար : Պունուն նէթիճէսի իսէ կէօնա
կէօն իլլէթլէրին կէնճլէր արասընտա հայըլ-
մասը շէօլլէ տուրսան իֆրաթ իլէ թահրիք օ-
լունան հիսսիյաթլար չօգ կէչմէզտէն թազաթ-
տան տիւշիւպ՝ մէյտանա պիր թազըմ՝ չէօք-
միւշ , էսքիմիշ կէնճլէր մէյտանա կէթիրիլ :

Թէէհիւլիւն ազալմասընըն պիր սէպէպի տէ
իզքիսասի օլտուղու զիւք օլունույօր : Պունուն
վահի օլտուղունու իսպաթ էթմէք իչիւն պիր
թազըմ իխթիյար պէքհարլարըն մէսարիֆ
պիւտճէլէրինի թէտգիզ էթմէք քիաֆի տիր :

Պու ճիհէթլէ հիշ պիր քհարլարը օլմատըզտան
մատա , կիւճ պէլա գազանտըզլարը փարալարը
հալայա սարի էլլէմէքտէ վէ էօմրիւն սօն տէ-
րէճէլէրինէ հազալտըզտա անլամագտա տըր-
լար քի էօմրիւ հիշլիյէ թէլէֆ էթմիշ տիրլէր :
Պիր կէնճ հէր նէ հալաէ օլուր իսէ օլտուն պիր
գաաընըն մէսուլիյէթիւնի իւզէրինէ ալամազ
իսէ , էրքէքլիյի իչիւն փէք չօգ իֆթիխար էտէ-
ճէք սէպէպի հօգ տըր : Թէէհիւլ հէմ ֆարզ ,
հէմ թապիի տիր , հէմ սըհիէթ նօզթա ի նա-
զարընտան էլլէմ տիր , պունու մէն էտէն հէր
պիր մէտէնիլլէթ վէ տին՝ թապիաթա վէ անըն
էսասը օլան Ալլահա դարչը իլլէմիշ օլուր , վէ
պու միւճահէտէտէ մութլագա մաղուպ տիւ-
շէր . թապիաթ քէնսի հիւքմիւնիւն տամագա-
սընը անըն ալըր իւզէրինէ պասար : Էն չօգ
նէվրասթէնի խասթալարընը միւթէէհիլլէր
արասընտա տէյիլ պէքհարլարտա արայընըզ :
Սիննի կէչմիշ էվլէնմէմիշ կէնճլէր վէ զըզար-
տա կէօրիւլէն , թիթիլլիք , սաստէթսիլլիք ,
գանաաթսըզըզ վէ տաիմա հէսսաս վէ րա-
հաթսըզ հալլէրըն սէպէպի թապիաթըն պու
հիւքմիւ նէթիճէսի տիր :

Միւթէէհիլլէր տաիսի խաթատան սալիմ
տէյիլ տիրլէր : Պու միւնասէպէթլէ միւթէէհիլ
քիմէլէր արասընտա զուհուր էտէն նիչէ խա-
թալըզլարը թատատ էթմէք նիլլէթիւնտէ տէյիլիդ
անճադ սըհի նօզթատան պազը խուսուլար
տէրմիյան էտէճէլիզ : Աիլէ արասընա սէվիլէն
էն միւտհիշ շէյթան զըզգանճըզ տըր : Վա՛յ օ
խանէյէ քի օրատա գըսգանճըզ ալագ պաս-
մըշ տըր . արթըզ կէճէ կիւնտիւղ տաիմի պիր
սասալիլլէթ , զազապ , նիզա վէ սաստէթսիլլիք
տիր պալար : Խայալ էաիւիզ քի պիր էրքէք
հա պիր գասըն տաիմի պիր հիսսիյաթ վէ էմ-
նիլլէթսիլլիք իչիւնտէ օղրաշմագտա տըր , օ
ֆիքրին , օ սասալէլէրին նէ հալա կէլէճէլինի
հիսապ էտէպիլիւրսիւիզ : Ֆիքրլէր տաիմի պիր
կէրկիւլիք իչիւնտէ գալըպ արա սըրպ ֆուր-
թունալար իլէ հօրուլուր , թազէթտէն տուր
օլուր :

Նէ՛ գասար գասընլար վէ էրքէքլէր Ալլա-
հըն պախշ էթտիյի հէր պիր նիմէթ վէ միւնա-
սէպէթէ մալիք իքէն , երնէ տէ պիպալաթ , սը-
նըրլը , զաիֆ պիր հալ քէսպ էաիւպ , կիւլմէզ ,
սէօլլէմէզ վէզաիֆիւնտէ գուսուրլու վէ իւնսի-
յէթտէն մահրում տըրլար : Կիւնքի տէրունլէրին-
տէքի գըսգանճըզ գուրտու քէնտիլէրի ելլիպ
թէլէֆ էտիյօր : Պունուն աքսի օլարագ իզտի-

ված, ալազա վէ մագսէտինի սուի խթիմալ իլէ իֆրաթա կէօթիւրէրէք խարապ օլանլար տա ազ տէյիլ տիր: Պէօյլէլէր ասապէլէրինի տայանտըրըպ խարապ էթտիքտէն մատա պիւրազտան թէէհհիւլուն լէզզէթ վէ սասաթէթինի տէ հիսս էթմէքտէն տուր օլուրլար, արթըզ թէէհհիւլ քէնտիլէրէ պիր պար ը կիրան օլուր: Իթիտալ հէր չէյտէ էհէմմ օլան գաիտէ տիր:

Նէվրասթէնի խասթալըղընըն ախէր պիր սէպէպի տէ Միւֆէյիֆաթ (քէյֆ վէրէն շէյլէր) տիր: Թիւթիւն վէ հէր նէվի իչկիլէրին թէէսիրի ասապէլէրի պիր ղէման իչիւն թահրիք էտիպ անլէրի իչէէպիլէճէյի գատար իչէթմէք վէ սօնրա ուլուշտուրմագ տըր: Միւքէյֆաթըն իլք վէրտիլի նէշէյի, թահրիքի, քիմ ինքնար էտէր, իսմի իւզէրինտէ, ֆէյֆ վիւրինի տիր: Խայալ երւքսէլիւր, հիսսիյաթ արթար, մուհապպէթ թէզալիւտ էյլէր, նէֆսանի տուլղուլար փարազ պիր հալ քէսպ էտէր, ինսան աչգ, չէճաաթ, ճէսարէթ, ղայրէթ ինթիզամ, ղազապ, սէրպէսթիլք իլէ տօլար, քէտէր վար իսէ արթար, սասաթէթ վար իսէ փարլար, տէյէճէք հօգ: Լաքին նէ՞ ղէմանա գատար: Պիր վազթ իչիւն, պիր գաչ սաաթ իչիւն—սօնրա մախմուրուզ կէլիր, եօրղունուզ պասար, ուլուշուզուզ հիւքմ էտէր: Միւքէյֆաթ իլէ ասապէլէրի թահրիք էթմէք ուղուն հօլա չըգտըղընտա աթըր գամշըլայըպ գօշտուրմագա պէնգէր, իլք սասաթտա նէ՞ ալա, նէ՞ քէյֆիլ, ամմա սօնրա տայանըր մէնգիլէ էրիշմէղ: Պիղ իչկինին պիր տամլասը պիլէ հաըամ տըր տէյու քէսիպ աթանլարտան տէյիլիզ, միւքէյֆաթըն նէ սըրալարտա լազըմ իտիյի—նէ տաիր ֆիքրիմիզի տէ քէնտիմիզէ հըֆզ էտէրէք չունու իտտաա էտէրիզ քի, հաթթա գահվէ վէ չայ պիլէ պէօյիւք ղիյանլար իրաս էյլէմէքտէ տիրլէր: Թիւթիւն, գահվէ, րազը վէ իչկիլէր սէպէպինտէն տիթրէյէն էյլէր վէ սիզլէր, գարարան կէօզլէր, չարփան երւրէթլէր, տէօնէն պաչար, հազմ էթմէյէն միտէլէր, իսթիյար օլմուշ կէնճէր, եօրուլմուշ պէյիլէր, խարապ օլմուշ օլան գապիլիլէթլէր, էօլիւմէ հիւքմ օլունմուշ օլան պէօյիւք ֆիքրլէր ազ տէյիլ տիր:

Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԱՀՎԱԼ Ը ՀՍՋՐՐԷ

«Անկալ ը Միլլիյէ» — Ճերիսէ ի Շարգիյէնին 8334ինճի նուսխէսինտէ «Ա. Մ.» Ահվալ ը Միլլիյէ հազգընտա հազար իքէն «էրմ. ֆրօթէսթանթ ճէմաաթընըն ահվալ ը իճթիմալիյէսի հախօտ իտարէ ի տախիլիյէսի պիգճէ մալիւմ օլմասըղընտան», տէտիքտէն սօնրա խայրճա մալիւմաթ վէրիյօր, չէօյլէ քի «էրմ. ֆրօթէսթանթաթլարտան պազըլարը մէշրութիյէթի ճէմաաթըն իտարէսինէ մէմուր օլանլարըն թէպտիլի տէմէք կիպի թէլազգըր էտէրէք, հիւքիւմէթէ մագհէր թագտիմ էթտիլէր, էրմ. ֆրօթէսթան ճէմաաթընըն տէվլէթճէ մուսատտագ պիր գանուշը օլմասը տիւլիւնիւմիւշ իքէն վէ Պօյաճըյան էֆէնտինին թէճրիպէ վէ միւնասէպաթընտան պիլ իսթիֆատէ պունու թաստիգ էթտիթէճէյի եէրտէ, էվվէլա կիրիլէճէք գաիուըն գըրըլմասընա թէչէպպիւս օլունտու, պու թէչէպպիւս հէր ղայր ը մէշրու թէչէպպիւսլէր կիպի նէթիճէսիզ գալտը, հալպու քի Պօյաճըյան էֆ. եինէ քէնտի վազիֆէսինի իֆայա տէվամ էթտի վէ էլտէն կէլէն վազիֆէյի տիրիզ էթմէտի», տէյօր: «Ա. Մ.» էֆէնտինին իտարէ ի տախիլիյէմիզ հազգընտա «Պիլմէմ» տէր իքէն պու գատար պիլտիլինէ թէչէքքիւր էթմէքլէ պէրապէր, քէնտիլինէ մալիւմաթ օլմագ իւզրէ պէլքի տահա պիլմէտիքլէրինի տէ պիզ սէօյլէմէք իսթէրիզ, թա քի քէնտինի մէմուշն էտէլիւմ վէ պիր տահա հազտըղընտա իտարէ ի տախիլիյէմիզ հազգընտա տահա մուֆասսալ մալիւմաթ վէրէպիլսին: Լէհ իւլ համտօլ «համէշրու թէչէպպիւս» նէթիճէսիզ գալտը, կիրէճէք գաիու գըրըլմատը, Ազգապիւս քէնտիլիտէ սէլահիյէթլինտէ, քիւրսիւտէ, պազի գալտը: 4 սէնէ տիր, տէրհալ մէճլիս ի միլլի թէչքիլ օլունտու վէ Պօյաճընա էֆէնտինին թէճրիւպէսինտէն պիլ իսթիֆատէ՝ նիզամնամէ թանգիմ օլունտ գ թաստիգ էթտիթիլտի: Ճէմաաթ «ճիտտի թէրպիլէ» կէօրմիւշ վէ «պօշ ճէրեանլարա գաիլըմայան թագըմը» սայէպինտէ պիր Սահնանարուքիւնա մալիք օլտու: Ազգապիւսարան մունթագամ պիր մէճլիս վասըթաըլա իտարէ օլունտապ հիսապ վէ պիւտճէլէրինի սէնէ պէ սէնէ նէշր էյլէտի: Փաթրիզ խանէլէր իլէ Ազգապիւսարանըն հիւսն ի ալազասը չէօյլէ տոճրաշուն, ումում միլլէթին տէրտլէրի իչիւն փաթրիպլէր իլէ հան հանա տու-

րուպ չալըշտը վէ ճէմաթըն իչէրի սաաթ կիպի մունթաղամ իչէմէքտէ տիր: Ազգապիտին հուգուգընա տոգունան նէ Այնթապը նէ տէ Խարփութլու գալտը: Օլ վազթ նասըլ իսէ պիր թաղըմը եանըմըլ իտիլէր, ճահիլիք էթտիլէր, ազ գալտը քի Պոյաճըյան էֆէնտիյի պու իճրաաթլարը եափմազտան էվվէլ իշտէն չէքտիրէճէքլէր իտի: 4 սէնէ քէնտինէ ֆուրսաթ վէրիլտի վէ Ալլահըն ինայէթի իլէ 40 սէնէ տահա պու ճէմաթըն խէլասը իչինտէ քէնտինէ մանի օլաճագ քիմսէ հօդ տըր:

Ա. Ն.

Տիւշմեկերիսիզ ևն՝ եափըյօր.— Պուլղարլար թահթ ը իշալլարընա ալտըգլարը մահալլարա պիրէր զրաաթ հէյէթ ի ֆէննիյէսի կէճոտէրմիշ տիրէր: Պու հէյէթ, օրալարըն սէրվէթինի, թապիաթ ը թիւրապիյէսինի, իզլիմինի, թէադիգ էտիպ նէրէլէրտէ նէ կիպի շէյլէր եթթիլէճէյինի վէ հանիլը հէրտէ տահա չօդ սէմէրէ հասըլ օլաճաղընը թէֆթիշ էտիպ մուֆասսալ պիր րափօր վէրէճէքլէր իմիշ: Պիզ պու մուհարէպէտէ Պուլղարլարըն հազգսըղըղընը վէ իրթիքիապ էյլէտիքլէրի վահշէթի լանէթ իլէ հատ էյլէր իսէքտէ, մէմէքէթլէրինի իմար իչին նասըլ չալըշտըգլարընը փիշ ի տիգգաթ վէ իպրէթէ ալմադ տա ֆաիտէտէն խալի օլմայաճաղընա դանի իզ: Մէսէլա, Գավալա վէ սաիր դասապլարտա մէքթէպլէր թէնէսիա էտիպ Պուլղար թէհզիպ ի ֆիքրիյէսինին էսասընը գուրույօրլար: Պուլղար հաքիմիյէթինի հալընըզ հէրլի էնալիյէ տէյիլ էճնէպիլէրէ, հաթթա տիւվէլ ի մուազղամա միւէսսէսէլէրինէ տախի թէշմիլ էտիյօրլար, վէ չիմտիյէ գատար քէնտի գահունլարը վէ հաթթա փօսթախանէլէրի իլէ հաշայան էվրօփալըլարը տախի Պուլղար դանունընա թապի թուլթմաղա չալըշտըլար: Օրալարա իտխալ օլունան էմթաա վէ էշհայա չիմտիտէն աղըր կէճմիլէքլէր վազ էտիյօրլար: Պուլղարիսթանտան գափիթիւլասիճնլարը տախի գալտըրմըլ տըրլար: Մէմէքէթլէրինտէ էճնէպի գուլմիանիալարընըն պուլունմասընը իսթիգլլէրինէ մուգիրր ատտ էտէրէք, չարզ չըմէնաթէր ագսամընը ճէպրէն իշթիրա էյլէտիլէր, վէ չիմտի իսթիլա էյլէտիքլէրի մահալլէրտէքի չըմէնտըֆէրլէրի տէ էճնէպի էլինտէ պրագմայաճագլարը չիւպհէսիզ տիր: էճնէպի

մէքթէպլէրէ կէլինտիքտէ կէօյա օլ տէվլէթլէրէ գարչը միւսաստէքեար պուլունույօրլար, ֆադաթ պունլարըն տա տիկէր թարզ իլէ թէէսիր վէ նուֆուլունու իպթալ էտիյօրլար, շէօյլէ քի քէնտի մէքթէպլէրինի տահա միւքէմմէլ տահա միւթէրագգի պիր հալա դօյարագ թալէպէյի, հաթթա էճնէպի էվլատլարընը պիլէ օրայա ճէլպ էտիյօրլար: Անճագ էճնէպի իւնաս մէքթէպլինէ պիր գաշ Պուլղար գըղլար կիտիյօրլար: Պուլղարլար էն զիյատէ մէքթէպլէրինէ վէ իգթիսատճա տախի զրաաթա էնէմմիլէթ վէրիյօրլար: Պու մագսուտլարընա նախ օլմագ իչին պաղը էճնէպի մանիլէրէ թէսատիֆ էյլէսէլէր պիլէ պիւլին գուվլէթլէրի իլէ դարէթ էտիպ օ իգթիսատի եա մէարիֆի մանիլէրի բէֆ էտիյօրլար: Օլ պիր միւթթէհիտէր տախի պու մէսլէքի թագիպ էյլէտիքլէրինտէն պու իսթիլա օլունան մահալլէրտէ էճնէպի նուֆուլուն վէ մէնաֆիի իչին պիր ազտան հիշ պիր եէր դալմայաճագ տըր: Տիւշմէնլէրիմիզին մէսաիսինտէն ալաճաղըմըզ տէրս ի իպրէթ, պու չարզ միլլէթինին նասըլ չալըշտըղը, թէրագգլաթ ը դարպիյէտէն իսթիֆատէ էյլէմէսի նասըլ միւմքին օլտուղու քէնտիյէթի վէ թագիպ էյլէտիյի ուսուլլար տըր: Պուլղարլարըն հէնուզ հալ ը հարպտա իքէն, հէնուզ ալագ պաստըզլարը հէրլէրին թէրագգըսը վէ միւսթագպէլի իլէ իշթիղալ էյլէմէսի պիգիմ իչին փէքլիյատէ շայան ը տիգգաթ վէ իպրէթ օլսա կէրէք տիր:

Հարպա հազըրընըյըլ.— Կէլիպօլու օրտուսը գօմանտանը պիր ինկիլիզ մուխպիլէրէ աթիտէքի պէյանաթտա պուլունմուշ տըր: «Բեամիլ փաշա հէր չի պատ ապատ սուլհու իմղալամագ իսթէյօր, լաքին միւթթէֆիլլէր պիգիմ թէքլիֆիմիլի գապուլ էթմէզլէր իտէ մուհարէպէ օլաճագ տըր: Տիւվէլ ի մուազղամա պիլի էվրօփատան սիւրմէք իսթէյօր, լաքին սօն գուվլէթիմիլի սարֆ էտիպ գանըմըղըն սօն տամլասընը տէօքմէզտէն չըգմայաճագըղը: Պու կիւն մուհարէպէյինին պաշատըղը գէմանտան էյի պիր հալտէյիզ: Չաթալճա օրտուսու տահա մունթաղամ վէ խասթալըզ եիւզտէ 1 1/2դա էնմիշ տիր: Պուլղար թօփարընըն ֆաիլիլի տախի գալմամըլ տըր: Կէլիպօլուտա 52՝պլին

ասքերիմիզ վար : Ասիա թարաֆընտա նէ գա-
տար օլտուղունը սանա սէօյլէյէմէմ : Տօնանմա
հաղզընտա սէօյլէր իքէն , մուամաիլէյն տէմիշ
տիր , «Շիմտի Չանադ դալէտէն չըգըպ տա
թէնիքէլի պիր մուհարէպէտէ նէ գազանաճադ
իսէք պուռնտան պիր այ սօնրա եինէ ախի չէյի
գազանապիլիլիդ : Տօնանմանըն պուրտա գա-
լըպ աա տիւշմէն ասքերիմի պուրալարա չըգ-
մադտան մէն էթմէսի տահա խայրը տըր , պու
հօլ իլէ պիզ ասքերլէրիմիլին պէօյիւք գըսմը-
նը հիւճիւմէ գուլլանապիլիլիդ : Մուխպիր «էյեր
միւթթէֆիլլէր հիւճիւմ էթմէյիպ միւտաֆտա-
տա գալըրլար իսէ նէ՞ օլաճադ տըր ,» տէյու
սորտուղունտա , «Ֆախրի փաշա ճէվապէն , «Օ
հալտէ պիզ հիւճիւմ էտէրիզ : Մարմարա օր-
տուտու տօնանմանըն մուհաֆաղասը ալթընտա
Բումէլիյէ կէչիպ կէլիպօլու վէ Չաթալճա օր-
տուտու պիրլիքտէ տիւշմէնէ հիւճիւմ էտէճէք-
լէր վէ միւթթէֆիլլէր մէմուլլէրինտէն պաշգա
պիր չէյ պուլաճադլար ,» տէմիշ տիր , վէ իլա-
վէթէն «Պիղիմ դայիպ էթտիյիմիլին սէպէպի
էվրօփա հիւքիւմէթլէրինին Պալգանլարտան
հիւճիւմ վուգու պուլմայաճաղընա պիզի թէէմին
էթմէլէրի վէ Մաքէտօնիտաննի դաճմի ասքեր-
լէրիմիլի չէքմիշ օլմամըզ վէ հաղըրլըսըրը , թա-
լիմիդ ասքեր իլէ մուհարէպէ էյլէտիյիմիլի իտի :
Շիմտի աղըլլանտըզ ,» տէմիշ տիր : Մուխպիր
էտիրնէ , Եանեա վէ Շօտուրայը զիքը էյլէտի-
յինտէ , Ֆախրի փաշա ճէվապէն , «էտիրնէ իլէ
մուխապէրէտէյիլ , թէլսիլ թէլէկրաֆ իլէ :
Օրասը 3 այ տահա տայանապիլիլի : Պուղտայ
չօգ տըր վէ մուհարէպէ իպթիտասընտա չօգ
գօյուն սիւրիւլէրի իչերի սիւրիւլտի : Անճադ
աթլար իչիւն սաման հօգ : Օ պիր չէհրլէրէ կէ-
լինտիքտէ ծնլար դաթէն հարպ էտիյօրլար վէ
հիչ պիր ֆարզ էթմէզ» տէմիշ տիր : Պահրիյէ
իչիւն թէքրար սէօյլէյիպ «Օսմանլը տօնան-
մասընըն թօփլարը ֆաիզ իսէ տէ , Եունան
վափօրլարը տահա եհնի սիսթէմտէ օլուպ գա-
փանըր տաիրէլէրէ թագաթմ օլտուղունտան
անլէրի պաթըրմադ կիւճ տիր . օլ սէպէպտէն
տօնանմամը Եունան առքէրինի դարայա չը-
գարմամադ վազիֆէսինի իֆա էյլէր իսէ տահա
պէօյիւք խըզմէթ էթմիշ օլուր ,» տէմիշ տիր :

Պէյազ Էստէք քիմարէքի.—էվրօփատա վէ
Ամէրիգատա պաղը Էարամադ քիմէլէր , քէօյ-
լէրտէն վէ գաապալարտան թէճրիպէսիլ կէնճ
զըզլարը իզֆալ էաիպ կէթիլէրէք , անլէրի
պէօյիւք չէհրլէրտէ ֆէնա խանէլէրէ վէ ճի-
նայէթքիարանէ մադսէտլէրէ ֆիւրուլթ էաէր-
լէր : Պուռնա՝ «Պէյազ էսիր թիճարէթի» տէնի-
լիր : Պու կիւնլէրտէ ինկիլիզ ֆարլամէնթօ-
սընտա պու մէսէլէյէ տաիր պիր լաիհա գա-
պուլ օլունմուշ տըր : Մր . Արթուր Լի նամ
մէպուտ պու չէյէ մէրադ էտէրէք , ֆարլամէն-
թօյա պու թիճարէթ ալէյիլինտէ պիր լաիհա
կէթիլիլի տիր : Քէնտիսի մուխալիֆ ֆըրգայա
աիտ օլտուղու հալտէ պիր լաիհա թագաթմ
էաիպ ֆարլամէնթօյա գապուլ էթտիրմէսի փէք
միւշքիլ իտի իսէ տէ , միւմաիլէյն քէնտի լաի-
հասը լէհիլինտէ հէր ֆըրգատան լէյլէր գազան-
մադ իչիւն այլարլա վաղթ վէրիպ չալըմըշ վէ
նիհայէթ մադսէտլինտէ մուվաֆֆադ օլմուշ
տըր : Պու դանուն իզթիդասընճա մէզքիւր
թիճարէթլէ մէշղուլ պուլունտուղու սէզիլէն
էրքէք , դարը քիմ օլուրսա օլսուն , տէրաէսթ
էտիլիպ աղըր ճէզայա չարփարըրլաճադ տըր :
վէ պու ճինայէթլէ իթթիհամ էտիլէն էրքէք-
լէրին դապահաթլը օլտուղու թէպէյլին էթ-
տիքտէ , հաթթա անլէր տարպ ճէզասըլլա տա
ճէզալանտըրլաճադլար տըր : Միւճադաթըն
պու սօն նէվի փէք հիւսն ի թէէսիր հասըլ
էթմիշ կէօրիւնիւյօր , զիրա պու լաիհա ֆար-
լթմէնթօտա գապուլ օլունուպ՝ դանուն չէք-
լինէ կիրէր կիրմէզ , պու ճինայէթքիար թի-
ճարէթլէ մէշղուլ պուլունանլար սիւրիւ սիւ-
րիւ ինկիլթէրրայը թէրք էթմէյէ մէճպուր
օլմուլլար տըր : ինկիլթէրրանըն պու չէտիտ
մուամէլէսի պիլա չիւպհէ տիկէր միլլէթլէրին
աիլազի ինթիսասաթը իւզէրինտէ տաիսի միւ-
սիպ պիր թէէսիր հասըլ էտէճէք տիր :

Պալգան իթթիհատը էվլէլա Պուլղարիա իլէ
Սըրպարասընտա Սիպտ . 28 11 Հոկ տէՄ . Կէշօֆ
իլէ Մ . Միլօվանօվիլին հուտուտտա պիր վալսն
իչինտէ իճրա էթտիլլէրի միւլազաթ իլէ պաշ-
լամըշ տըր : Սօնրա վուգու պուլան միւլաքէ-
րաթտա Սօֆիա մէրքէզ իթթիլադ էտիլիպ
նիհայէթ 1912 Փետր . 29/13 Մարտտա մէզ-
քիւր իքի տէվլէթ արասընտա մուհէտէ ազտ
էտիլտի : 1912 Մայ . 16/29տա Եունան-Պուլղար
իթթիհատը ազտ էտիլտի : Օգոս . 13/28տա
ասքերի մուամէլէյէ պաշլանրլար :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Ս Ի Յ Ա Ս Ի Մ Ի Ի Ֆ Լ Ի Ս Լ Է Ր

ՓՐՈՑ. ԶԵՆՈՐ ՊԵՋԵԱՆ, ԱՅՆՅԱՊ

Գօրգարըմ սօն կիւնէրտէ լուզումունտան զիյատէ վուգուաթ իլէ մէշղուլ օլտուգ, վէ ունուտույօրըզ քի չօգ քէրրէ էհէմօ օլանը վուգուաթ տէյիլ, անճադ անլէրին արգասընտա ամիլ օլան թասավվուրաթ տըր: Թօփ թիւֆէնք չամաթալարը, եարալըար սըզըլթըսը վէ մուհաճիրլէր հէնկիւամէսի օլ գատար գուլազլարըմըզը տօլտուրմուշ քի, պու կիւրիւլթիւլէր ալթընտա իշլէմէքտէ օլան կիզլի գուզվէթլէրի ինթիմալ հէթէր գատար հիսապա ալմայօրըզ: Մուհարէպէ ի ախիրէտէ իլք պազըլտա էն պէլլի վազըա ասաքիր ի Օսմանիյէնին ատէմի մուզաֆֆագիյէթի, մազլուպիյէթի տիր: Լաքին Թիւրք նէֆէրի քէնտի գատիմ սաթվէթ վէ չէճաթընը ախիրէն չօգ քէրրէ իպրազ էյլէտի: Հագիդաթ ը հալտէ հէզիմէթէ օզրայան Օսմանլը օրտուլարընտան զիյատէ, տօղրուտան վէ տօլայըտան պու հարպըն թէմէլինտէ պուլունան պիր թագըմ թասավվուրաթ վէ մէպատի տիր: Թարիս գըլըալը պէօյլէ գազաղէտէ օլմուշ պիր թագըմ մէպտէ վէ մէսլէք իսարապալարը իլէ տօլու տըր: Էվլէթ: Վէգայի ի ախիրէտէ պիր թագըմ էֆքիար վէ թասավվուրաթ իզհար ը իֆլաս էյլէտի, միւշքիլաթըմըզըն էփէյի մուհիմ պիր գըսմը տա պունլար հիւզիւնտէն իտի, իշթէ օլ միւֆլիսլէրտէն պազըլարը:—

1. Իլք միւֆլիս ճիւղալարըզ տըր: Սըրֆ տիպլումաթըզա, պէս տէլլէթլէրի պիրպիրինէ ալիւլարէրէք, մահգա գուրու վատլար իլէ, պիր միւք ուզուն վազթ իտարէ օլունամազ իմիշ, պու էյի անլաշըլտը: Սօն 60—70 սէնէտէն պէրու, պիր հիսապէս Գալնարճա մուհաճէտէսինտէն (1774) պէրու տէվլէթ ի Օսմանիյէնին էն պէլլի պիր գուզվէթի վէ իսթինատիւհաշ, էվրօփա տէվլէթլէրինին հէքաիկէրինէ բէգապէթի օլմուշ տըր: Պէօյլէճէ նըրֆ անլէրի հէքաիկէրինէ տիւշիւրմէք վէ քեաղըտ իւզէրինտէ պազը վատլար վէրմէքլէ օլտուգճա իշինի չըգարմըշ տըր: 1829 էտիրնէ մուհաճէտէսի, 1841տէ Մուհամմէտ Ալի փաշա մէսլէլէնի թէսվիլէսինտէ, գօճա Գըրըմ մուհարէպէսի վէ անը միւթէագըպ փարիզ մուհաճէտէսի ազտընտա (1856), Շարգ մուհարէ-

պէսի վէ Պէրլին գօնկրէսինտէ (1878), իշթէ պու հօլտա պէօյիւք պէօյիւք իսթիֆատէլէրտէ պուլունմուշ տըր: Սուլթան Համիտին տէ սիյասիյաթ ը խարիճիյէսինին միհվէրի պու իտի: Լաքին պու հօլուն տա սօնու կէլտի: Սօն վազըալար պիզէ կէօսթէրաի քի (կէօրմէյէ կէօզիւմիւզ վար իսէ), տախիլէն ճիտտի իսլահաթ էթմէյէրէք, սալթ տօլապ իլէ, իճրաաթսըզ վատլար իլէ, մահգա գօմշուլարըն միւթէգապիլ խուսուսթինէ կիւզէնէրէք պիր միւք իլա նիհայէ հըֆզ էտիլէմէզ իմիշ: Թիճարէթտէ գրէսի փէք մուհիմ պիր կէր թուլթար, անընլէ թիւճճար միւճիզլէր իշլէր: Լաքին արգատա սաղլամ սէրմայէսի, էյի պիր իշի օլմայըպ գուրու գրէսի իլէ սօլապ չէվիրէն թիւճճար, պուհրան ը մալի վուգուլինտէ տէրհալ թէօքէզիր, գուրու սէօզիւն մանասը գալմազ, վէ իզհարը իֆլաս էյլէր: Էվլէթ պու կիւնէրտէ պիր մանատա էվրօփա տիփլումաթըզը, խուսուսի պիր մանատա Թիւրքիա տիփլումաթըզը իզհար ը իֆլաս էթտի, լաքին պու նէ իֆլասիյէթ, նէթիճէսի նէ վէսիմ պիր դաթ ը թէսիյաթ:

2. Տիկէր պիր միւֆլիս տէ, տար մանատա Փանիսլալիզմ թասավվուրու տըր: Փանիսլամիզմտէ քեամիլէն ճաիզ վէ մազպուլ պիր էսաս օլտուզունու թանըրըզ: Ալէմ ի իսլամըն՝ հէքաիկէրիյէ զիյատէ սըզը ալազա էթմէսի, հէքաիկէրինէ թէսվիւնտէ պուլունմասը, տին ի իսլամըն զիյատէ ինթիլարը վէ թէրազըսընա չալըշմասը քեամիլէն մագուլ վէ մագպուլ օլտուզունու ալէմ գապուլ էտէր, հաթթա պունլար 20նճի ասըն մէթալիպաթ ը թապիլէսինտէն տիր: Լաքին սօն սէնէլէրտէ պիր թագըմ միւֆրիթ, միւթէասսըպ մէօն Թիւրքլէրին անա վէրտիյի խուսուսի տար, թէպտիլքեարանէ, միւթէասսըպքեարանէ, ինգըլապճույանէ մանատա Փանիսլալիզմին պու ասը ը միւնէվլէրտէ արթըզ մանասը հօգ տըր: Թարիսին ազրէպ վէ հէլ գօվանընը քէյֆի մայէշն Վէրի ալիմազարն, 20նճի ասըր կէրի 7նճի, 8ինճի անթէ էտէմէզսին: Ծիհատ թասավվուրու միւհապտիսի ճահիտ օլտուն վէ հա Ֆերտինանա օլտուն ֆարգ էթմէզ, պու ասըն ըրուսուլլէ իսթիֆազ էտէմէզ: Քէօր քէօրինէ անըն արգատընա տիւշէն էնիհայէ մտհճուլ օլուր: Տիւնիսըն միւսթագպէլի թէասսիւլ վէ ճէկլին քէօր գուզվէ ի ճիսմանիյէսինտէ տէյիլ, իլա ուլում ու մէարըֆըն, խուսուսա

ալի սիրելիքն զուզվէ ի բունանիյն վէ մանէ-
վիյնսինտէ տիր: «Իշխմէյն գուլաղը օլան ի-
շխմին»:

3. Վուգուաթը Երևանի իգնարը ի փլա-
տէն տիկէր պիր պէլլի թասավուրտա փան-
թիւրիզմ օլմուշ տըր: Թիւրք ունսուրունը,
պու տիյարտա անասըը մուխթէլէֆէ իւզէ-
րինէ հաքիմ ունսուր տէյու թանըթմագ, Ա-
րապ, Արնավուտ, Քիւրտ, Էրմէնի, Բում,
Պուղար անասըը էզ հէր ճիհէթ Թիւրքէ թա-
պի վէ սանի գըլմագ, տիյարը՝ լիսանճա ատաթ
ու ուսուլճա վէ հէր ճիհէթաթ Թիւրքէլէ-
տիրմէք, պիր սէօղ իլէ մէմալիք ի Օսմանիյնի
տար մանատա Թիւրքիս եափմագ, իշթէ փան-
թիւրիզմ: Պու ֆիքր տէ պօշա տիւլտիւ: Տա-
խիլ ի մէմլէքէթաթ տիկէր անասըը մուխ-
թէլէֆէյնի հէքտիկէրէ տիւլիւրէրէք մէյանէ-
լէրինտէ միւնաֆէրէթ հասըլ էտէրէք, Թիւրք
ուսուրունու հաքիմ գըլմագ սէվտասը, պիր
թագըմ միւֆրիթ, իւշյալիքէսթ, պէլքի տէ
մէնֆաաթիւրէսթ կէնճլէրին սէվիլիւլ թա-
սավուրու, տէվլէթ ի Օսմանիյնի հէլաք կիր-
տապարընա հաղաշտըրտըլար: Պու գալլ
տախի «Թէրաղիտէ թարթըտը վէ էքսիք
պուլունտու»: Տէլաիլի միւսպիթէսի, իսէ Արնա-
վուալուգ մէսէլէսի, Ենմէն իսեանը, Հալրան
վաղըսը, Շարդի Անատուլու անվալը, ումում
Բումէլի անվալը տըր:

4. Գուրու թէազգիւմ վէ թէքէպպիւր, հէմ
լաֆ քիւֆ փօլիթիգասը (chauvinisme) վէ ին-
շալլան մաշալլան սիյասէթի տէ իգնարը ի փլա-
տէթաի: Հէր նասըլ օլտա Սըրպա, Պուղարա
ղալէպէ էտէրիզ, հէլէ Եոնանը 1897տէ օլ-
տուղու կիպի պիր տէյնէք իլէ հուտուտտան
գալըրըրըզ տէյնէլէր, Պալգանլըլարա «Պալգան
քէօփէքլէրի, չաղալլարը, տէօլլէթ գըրընթը-
լարը» կիպի թանգիրաթիզ մախլէսլար վէրիպ
ումումի թէտարիքաթ վէ թէրթիպաթը ա-
քէրիյնէ տըգգաթ էթմէյնէլէր, նասըլ օլուրտա
օլտուն իշին իշինտէն ինչալլահ սալիմէն չը-
գարըզ տէյուպ տէ պօլ պօլ աթտըրմագ վէ
նիւմայիլլը եափմագլա իքթիֆա էտէն վէ
քէօր գատէրփէրէսթլիք իլէ գարչտաքիլէ-
րին թէտարիքաթ վէ թէրթիպաթընը թանգիգէ
պիլէ թէնէզգիլ էթմէյնէլէր, իշթէ պիգի նէրէ-
լէրէ գատար էնտիրտիլէր: Դուրուր վէ պի-
գայաի նէլէր էտէպիլլըրմիլ:

5. Վուգուաթը աթիյէտէ էն պէօյիւք ի ֆ-
լասիյէթէ ուղրայան պիգէն գըրալ փօլիթի-

գասը, պալթա գըլըճ, գօր փօլիթիգասը օլտու:
Պու փէք էսկի, պարպարըղա մախսուա մէս-
լէք սօն տէնէլէրաթ պու տիյարտա գանն է-
տէրսին խուսուսիյլէ բաղպէթ պուլմուշ իտի:
Պագը միւֆրիթլէր պու պապաթէ Համիտէ պիլէ
տուա օգութմաղա գալգըչըյօրլար իտի: Գը-
թալ, պալթա, հէր տէրաթ տէվա, հէր իլլէթէ
չարէ տէյու կէօգէտիլմէյն պաշաւար իտի:
Արնավուալուգ մէսէլէսինի հալլ էթմէք իս-
թէրմիսին, անտէն գօլայ նէ վար, պիր գալիմ
փաշա կէօնտէր 20—30 փարչա գարիյն հաղսըն
եըգսըն, 15—20,000 տանէսինի քէսսին, իշ անի-
տէ պիթէր, «Իսեան» պատարըլըր: Մաքէտօնիա
կիւճլիւլիւլալ րէֆ էթմէք իսթէրմիսին, պէ-
նանէյի պէհանէ էտէրէք Գօշանա, իշթիպ, Պէ-
րանա կիպի 5—10 եէրաթ չէօյլէ էլլինի ու-
ճուլա գըթալ էյլէ, հէր չէյ սըրասընա կիրէր
ասայիշ պէր քէմալ օլուր: Ղաղէթալարտա
պաղէն տօղրույու աչըգճա սէօյլէյնէք պագը-
լարըն իշինէ տօղրունան վար իսէ, գօլայ, անը
էվլէլէճէ թէհտիտ էտէրսին, սէօքմէղաթ Զէքի
պէյ կիպի պիր Խօլ իլէ մէյտանտան գալտըր-
տըրսըն, իշթէ պէօյլէճէ էֆէհարը ամմէ բա-
հաթլանըր: Պիրի տիվանէճէ կէօքաթէ կիւնէլ
վար տէյու իսրար էտէյօր իսէ, քէնտիլի
թուլար իքի կէօղիւլիւլ քէօր էտէրսին, պէօյ-
լէճէ կիւնէլ տէ կէօքաթէ մահվ օլուր: Հաղի-
գաթը թէքէլլիւմ էթմէքաթ իսրար էտէն-
լէր օլուր իսէ, անլէրի էլաթ էտէր, տիլ-
լէրինի քէսէր, օ տա օլմագ իսէ պուրու
տիւլիւլէն պէյնլէրինի էզէրսին, պէօյլէճէ
հաղիգաթ մահվ օլուր վէ անըն նախօշ հու-
ղուրունտան գուրթուլուրսուն: Տէվլէթին հա-
գիգի տօսթլարը թարաֆընտան մէմլէքէթճէ
պիր իսլահաթ սէօղիւ օլուր տա պու պաղը
էֆրատըն եա պիր գիլին մէնաֆի ի խուսու-
սիյէսինէ վէ սինիլինէ տօղրունուր իսէ, նէ
վար, Խօլու գօլայ, «Տախիլտէ պիլ Խալաթ է-
հալիյի գապթ էտէմէյիզ պու կիպի սէօղլէր
իւղէրինէ ճանիլ էհալի գալգար տա գըթալ եա
իղթիչալաթ չըգարըր իսէ պիլ մէսուլ տէյիլ
իզ» տէյու Տէմօղլէսին գըլըճընը իսլահաթը
թէքլիֆ եա արգու էտէնլէրին իւղէրինէ ա-
սարսըն, իշ պիթէր, սէս քէսիլիլ վէ հէր չէյ
րահաթ օլուր: Իշթէ պու գըթալ, թէհտիտ
փօլիթիգասը, մէսլէյի, մէպաթսի վէգայի ի
ախիթէտէ աղիմ պիր իֆլասիյէթէ տիւլար օլ-
տու: Զաթէն մէտէնի տիւնհատա չօղտան
հիւղտէն տիւլմիւլ իտի. հաղը գ Քի Շարպտա

անա բաղադրված վե իլթիֆաթ էտէնլէր պու-
լունտու, իշթէ նէթիճէսի պու կիւն մէյտան-
տա: Զօգճա պու սէպէպաէն մէտէնի աիւնհա
էօնիւնտէ իթիպարը մանէվիմիդի դայիպ էյ-
լէտիք, սատըդ տօսթլարըմըդը պիզաէն սօ-
ղութտուզ վէ արթըդ սէօգիւմիւզէ էմիյէթ
հա բաղադրված էտէն սայքի գալմատը:

ԲԵԱՍԻԼ ՓԱՇԱՆԸՆ ԻՏԱՐԷՍԻ

ԳՕՆԹ ԼԵԹՆ ՕՍԹՐՈՐՈԿ (*)

Թիւրքիստան մէյնուզ օլան պուհրանը վիւ-
քէլա էնճամ խիթամ պուլմուշ տըր: Տահա
հտգընտա Բեամիլ փաշանըն ֆիւթիւհաթլէ
Պապը Ալիյէ ալտէթիւնի տէրխաթըր էտէնլէր
էլպէթ թէաճճիւպ էտէնէքլէր, լաքին մէյրու-
թիյէթաէն պէրու Թիւրքիա ահվալընա ալինա
օլանլար պուհա թէաճճիւպ էթմէլէր: Կէնճ
Թիւրք ինգիլապընտան պէրու Բեամիլ փաշա
սիյասէթի պէտպախթ օլմուշ տըր, զիրա
Օսմանլը օլմագ իւզրէ թէպաիլ էսիլէն պիր
հիւքիւմէթ խտարէսի, օրտուսու, վէ ուսու-
լարը իլէ երին Թիւրք զալմըշ, վէ իւք հիսս ի
թապիլ գատիմ Թիւրք հիւքիւմ իլէ պիր իմ-
փէրաթօրըդ վիւճուտէ կէթիւրմէք օլմուշ տըր:

1908տէ Բեամիլ փաշա սէտարէթէ կէլաի-
յինտէ Կէնճ Թիւրքլէր իլէ մուխալէֆէթ պաշ-
լամը խաի, զիրա ծնար Բեամիլ փաշանըն
խտարէսինէ փէք չօդ միւստախէլէ էթմէք իս-
թէտիլէր: Պուհուն պիր սէպէպի տաիլի աի-
լէսի տախիլինտէ քէնտի կիպի ազլա վէ
ախլագա մալիք օլմայան քիւմէլլին պու-
լունմապը խաի քի պու շէյ Կէնճ Թիւրքլէրին
էմիլիէթինի սէլպ էյլէտի: Կէնճ Թիւրքլէր
Բեամիլ փաշատան աիլէսինտէ օլան պու քիմ-
սէլէրի թէպաիլ էթմէսինի թալէպ էյլէտիլէր,
զիրա ծնար իրթիճա իչիւն չալըքյօրլար տէ-
յու գօրդոտլար: Բեամիլ փաշա պուհըր բէստ
էյլէտի վէ պու չիւպէն նէթիճէսինտէ 1909տա
ատէմ ի իթիմատ բէյի վէրիլէրէք Բեամիլ
փաշա աիւնտի:

Թիւրքիա 18ինճի ապրտա՝ Շվէտտէ օլտու-
ղու կիպի էլլօրիա տէվլէթլէրինին կիսն պիր
գըսմընա կիսն տիկէր գըսմընա մէյլ էտէն
պիր մէսէք թագիպ էտէնէք տիր: Կէնճ
Թիւրքլէր Բեամիլ փաշանըն տիւչմէսինին ին-
կիլթէրալը կիւճէնտիրէճէյինի պիլէրէք ինկիլ-

թէրրայա թէլէկրաֆ վէրտիլէր վէ իսթանպու
ինկիլիլ սէֆիրինէ պիր հէյէթ հօլլատըլար
խա տէ, սէֆիր պուհլարը դայէթ սօղուզ պիր
սուրէթտէ գապուլ էյլէտի վէ Լիւլանք Հե-
րայտան պաշլալըպ ինկիլիլ դագէթալարը Կէնճ
Թիւրքլէրէ մուխալիֆ օլտուլար: Պուհուն իւ-
զէրինէ Կէնճ Թիւրքլէրէ մուխալիֆ օլան ճիւմէ
փարթիլէր, Բեամիլ փաշանըն թարաֆընը
թուլթմաղա պաշլատըլար, չէյլէ քի Կէնճ
Թիւրքլէր տինի գալտըրաճագ տէյու գօրդան
խօճա թագըմը, Ապտիւլ Համիտին գատիմ
ատէմլէրի, մէվլէլէրինի դայիպ էթմիշ մէ-
մուլլար՝ փրէնս Սապահէտտին վէ անըն
տօսթլարընտան պաղը մէպուսան, ագտէմճէ
իթթիհատա մէյնուզ օլուպ անաէն այրըմըշ
օլան պաշգա մէպուլար, պուհլարտան մատա
իթթիհատըլարըն Թիւրքլէտիրմէք վէ սըգը
մէքըքիլէթ փօթիթիգապընա խապըմ օլան վէ
Թիւրքիալը հագիլգաթէն փարլամէնթէր գըլ-
մագ սէվտապընտա օլան Արապ, Բոււմ, Ար-
նալուտ, Պուլղար գալմլարը վէ մէպուլարը
Բեամիլ փաշալը գալղուզլարը հալինտէ ին-
թիլիապ էսիպ Կէնճ Թիւրքլէրի խտարէ ի ու-
մուրտան տէֆ էթմէք ճէհտինէ աիւնտիլէր:

Պիւլա չիւպէն պու մուխալէֆէթ 1909 Ապ-
րիլ 13 հարաքէթինէ հօլ աչտը, պաղը Կէնճ
Թիւրքլէր էօլտիւրիւլտիլէր վէ աքքէրլէրին
աղգընտա Բեամիլ փաշանըն վէ Իսթաիլ Բե-
մալ պէյլին խալէրի տօլալըյօր խաի: Սեւանիք
օրտուսու կէլիպ իսհանը պաստըրտը, գաթիլ-
լէր աքըլտը, ֆագաթ հիւրիլիէթիւրիլէրան վէ
Նասիօնալիս Թիւրքլէր արասընտա իթիլաֆ
գալգամտը: Պիր գըսմ էհալի Կէնճ Թիւրքլէրէ
ինգիլապ եսիտըլարը իչիւն խապըմ օլտու-
լար աիկէր գըսմլար խա Շօվէնլիքլէրի իչիւն
անլէրէ մուխալիֆ խալէր:

Թարապուլուս մուհարէպէսի զուհուրընտա
հէր քէս Կէնճ Թիւրքլէր աիւնէնէք վէ
Բեամիլ փաշա գուլվէթէ կէլէնէք տիր տէ-
յու գանն էթաիլէր, լաքին, Կէնճ Թիւրք-
լէր սէքքեարտան չէքլիմէտիլէր: Անլէրին
պէօլիքլէրինտէն պիրինէ սուալ էյլէտիմսէ օ՝
«Բեամիլ փաշա կէլիլ իսէ, հէփ սիյասիաթ
աքսինէ տէօնմէք չէյլէ տուրսուն Ապտիւլ
Համիտին ատէմլէրի տաիլի կէրի կէլիլը»
տէյու ճէվապ վէրտի:

Կէլէն հաղըն Կէնճ Թիւրք գապլինէսի թէք-
րար տիւչտիլինտէ Սուլթան պիթարաֆ պիր
գապլինէ սէչմէյէ սէօզ վէրմիշ օլուպ, Դաղի

(*) Պու գաթ ուզըն միւստէթ Թիւրքիստա ասուլիյէ
միւսթէշարըլընտա պուլունմուշ տըր: Բահիւմա

Մուխթար փաշայը թային էյլետի վէ Հիւսէյին Հիւմի փաշանուն տախի գապինէյէ ալընմասընը խորար էյլետի : Յագաթ պունա տախի մուվաֆ- ֆագ օլմասը , զիրա պու գապինէյին իլք իշի Ապտիւլ Համիտին մախլուգաթընը թօփաան աֆվ էտիպ իսթանպուլա կէթիրմէք օլաու վէ կէնճ թիւրքլէրէ վէ մաթպուլաթընա սողրու պիր հիւսէյին տիր պաշասը : Հիւսէյին Հիւմի փաշա փրօթէսթօ էյլետի , էնճամ իսթիֆա էթաի :

Մուհարէպէ զուհուր էտիպ , մաղլուպլէթ խապէրլէրի կէլինճէ՝ Սուլթանա Ինկիլթէրրա- նըն պէօյիւք տօսթու Քեամիլ փաշայը կէ- թիրմէքտէն պաշգա չարէ եօզ տէյու սէօյլէ- նիւտի : Հաթթա Քեամիլ փաշանուն Մըսըրտա Գրալ ճօրճ վէ Գրալիչա իլէ ֆօթէկրաֆը տա- խի անա կէօսթէրլիւմի , կէօյա քի շախսի միւ- նասէպաթ պէօյիւք միլլէթլէրին սիյասէթինէ թէէսիր էտէր իմիշ : Քեամիլ փաշա սէտարէթէ կէչտի , մէմուլ օլունան նէթիճէ հասըլ օլմասը : Էլվրօփա սրաքուգուսըն մուհաֆազասը միւմ- քին օլմասըղընը իլան էթտի վէ Պուլզարա- րն իսթանպուլա կիրմէք թէլիքէսի կիւնլէ- րինտէ Քեամիլ փաշա հաթթա Պրուսայա կիթ- մէյէ հաղըրլանտը հէմ Զաթը Շահանէյէ վէ փրէնսլէրէ տէ պու եօլտա նասիհաթ վէրտի : Պու վազըա քէնտինէ չօզ զլոյն էթտի : Էօյլէ թէվաթուր օլունտու քի կէօյա Քեամիլ փաշա զօրդուսընտան հէր պիր թէքլիֆի գապուլ է- տէճէք տիր : Կէնճ թիւրք սիյասիյունընտան սապըդ Շէյխ իլ Իսլամ Մուսա Քեաղիմ է- ֆէնտի վէ Հաճի Ատիլ պէյ Սուլթանըն հու- ղուրընա չըգըպ Մահմուտ Շէվքէթ փաշայը օրտույու մուպէնէ էթմէք իչին Զաթալճայա իրսալ էթմէսինի ըրճա էյլետիլէր վէ պու ը- ճալարը գապուլ օլունտու : Քեամիլ փաշա թարաֆտարը զօրդուպ տահա ֆէնա պիր չօլիադ- լըդ եափտըլար վէ Կէնճ թիւրքլէրի տէրտէսթ էյլէտիլէր , հաթթա Վիզէտէ պէօյիւք պիր պօզ- ղունլուղուն էօնիւնիւ ալմըլ օլուպ կարալը կէլէն ճէմալ պէյի պիլէ տէրտէսթ էթմէյէ չըգըշտըլար : Պու մուսմէլէ չօզ նախօշնուտիյի մուճիպ օլտու , հաթթա Լութֆի Ֆիքրի պէյ պիլէ գապինէյէ մուխալիֆ պուլունտու , վէ Վէլի ի ահա Պապը Ալլէյէ կիտիպ պու չէյ ա- լէյիւտէ փրօթէսթօ էյլետի : Քեամիլ փաշա օրտույա կիւվէնիյօր իտի , լաքին Նաղըմ փաշա հիշ պիր վազթ Կէնճ թիւրքլէրէ խա- սըմ օլմամըլ իտի Միւլարիլէյ հիւրը ֆիքրլի

օլուպ տախիա պիր իթիլաֆ օլապիլէճէյի իթի- գատընտա իտի : Օրտունուն տախի հիսսիյա- թընտան իսապէրտար օլարագ Զաթալճատան թէլէկրաֆլար վէրիպ իսթանպուլա ալտէթ է- տէր էթմէք , Կէնճ թիւրք մէվգուֆլարընը սալը վէրտի : Պունլարըն մահպուստան չըդ- մասը քէնտիլէրէ պիր շէհիտլիք հիսսիյաթը ճէլպ էյլետի :

Քեամիլ փաշանուն իսթինատ էտէճէք նէսի՝ գալմըլ իտի : Իստրէսի քէյֆի օլուպ նէ հա- գիդի մէշրութիյէթ նէ տէ հագիդի առէմ ի մէրքէզիլէթ օլտու : Ինկիլթէրրա հիշ պիր մու- ալլէնէթ էթմէտի , աքքէր տախի միւլի նամէշ- հուտ պիր մաղլուպլէթէ աիւչար օլմուլ ի- տի : Պու հալ ու քէյֆիլէթլէր թահթընտա էֆ- քեարը առմէ նէ հալա կէլէճէյինի կէօրմէք կիւճ տէյիլ տիր : Էհալի վազըալարտան զի- յատէ հիսսիյաթ իլէ իտարէ օլունուր : Էվվէլա Կէնճ թիւրքլէրտէն զօրդան խօճա թագըմը տախի Պալզան իրիսթիյանլարընըն գալէպէ- սինտէն թահրիք օլունարագ անտէն եիւզ չէ- չէվիրտիլէր , մէքթէպ թալէպլէրի վէ օրթա սընըֆ տախի էսքի ըէթիմտէն աիլկիր օլուպ չիտտէթլի հիսսիյաթ միլլիլէրի սէպէպինտէն , ծիւար տախի Քեամիլ փաշայա գարչը ազըն- թըյա գափըլարագ կէչէն Զարչէնպի հիւնիւ անըն սուղութընը մէյասնէ կէթիրտիլէր :

Քեամիլ փաշա պունա միւսթահագդ իտի՝ տէմէք հագգըրղըդ օլուր : Քէնտինին շախսի իսթիտատ վէ իզթիտարը , զէքեասը , թէճրի- պէսի , վաթանիլէրվէրլիյի ինքեար օլունամագ- ֆագաթ մագամը իզթիտարտա պուլունմագա օլան հարիսլիյի , մէվգիլինի մուհաֆազա էթմէք իչին թութմագա մէճպուր օլտուղու պաղը թարաֆիլիրանընըն հըրսլարընա մէյասն վէր- մէսի վէ աիլէսինտէ պուլունան պաղը շախս- լարըն ֆէնալըղընա քէօր օլմագ պախթըղ- լըղը վէ աիլէր պախթըղըղլար սիյասի խա- րապիլէթինէ պատի օլմուլ տըրլար :

Տէյի թէյիլիւպ

Մահիր պանքէր վագթընը սախթէ չէքլէր թէթթիլինէ սարֆ էթմէք , անճագ հագիդի չէքլէրի օ գատար տագիդ վէ միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ էօյրէնիլ քի , սախթէսինի կէօրմէք պիլիլ :

ՊԷՇ ՍԱԱԹԼԵԳ ԵՕԼ ԱԼԹՄԵՇ ՍԱԱԹՏԱ

ՊԱՏ. 4. ԻՍԲԱՆՊՈԼԼՈՒԵԱՆ, ԻՍԲԱՆՊՈԼ

Ճիւմա էրթէսի կիւնիւ աճէնթէ միւրաճա-
աթլա Պրուսա վափօրընըն Փաղար էրթէսի
սապահըն սաաթ տօղուզընտա հարաքէթ էտէ-
ճէյինի անլայըպ, Պրուսայա «Փաղար էրթէսի
թարաֆընըղտայըմ» տէյի թէլէկրաֆ տախի
վէրմիշտիմ: Պրուսատա օ կիւն սէնէ պաշը
տուա մէճլիսլէրի պաշլայօրտը վէ պէն տէ
պու մէճլիսլէրէ տէլալէթ էթմէք իւզրէ թամմ
օ կիւն, հանի Յունվար Յոտա հօլա չըգըպ,
աղչամ վազթը օրայա եթթիշէճէքտիմ: Իմտի
Փաղար էրթէսի սապահը չէմսլյէ իշէ հարա-
մայաճաղ տէրէճէտէ գըշ վարըտը: Աճէնթ
սօղուգ պիր թարգտա հիւզիւմէ պաղըպ,
«էֆէնտի, պու կիւն վափօր հարաքէթ
էթմէյօր» տէտի: «Նի՛շիւն:», «Չիւնքի քեա-
ֆի միգտար հիւք վէ հօլճու պուլամատը:»
«Ամմա սիզ պանա իքի կիւն էվվէլ սէօզ վէր-
տինիզ, պէն տէ թէլէղրաֆ վէրտիմ. պու նա-
սը՛լ օլուր:» «Եվվէթ, սիզէ սէօզ վէրտիք,
լաքին սէնէտ տէ վէրմէտիք եա:» Անլատըմ
քի սէնէտսիզ սէօզիւն հաիզի էհէմմիյէթ օլ-
մաաղը պիր եէրտէ պուլունըյօրտըմ:

Էրթէսի սապահ սաաթ օն պուչուզտա
Թրիյիս իամմնտէ պիր վափօր իլէ հարաքէթ
էթտիք: Իլք իշիմ վափօրըմըլը թէֆթիշ էթ-
մէք օլտու: Թրիյիս թաղրիպէն 200 թօնօ ա-
ղըրըղընտա, տէյաղ պօյալը, խարիճէն կէօս-
թէրիշիզ, վազթըլա պիր զէնիկին Թիւրք պէ-
յին շալսսի վափօրը հալինտէ լիմանտա կէզեր
թէմիզ սաղանըր, միւզէյէն քիւշիւք պիր
սէրայ մազամընտա պուլունըր իքէն, չիմտի
սահիպիլէ պէրապէր քէնտի ճէլալինտէն տիւշ-
միւշ, տուն պիր ֆէյաթլէ պիր Բումա սաթը-
լարագ հիւք վէ հօլճու վափօրունա թահվիլ
էտիմիշտի: Փէրվանէսինին իւշ գօլլարընտան
պիրի գըրըմըշաը. անըն իչիւն քօյիւղ առտ
օլունապիլիւրտի: Փրօճէքթըրընըն ճամը տիւշ-
միւշտի. իմտի կիճէ վաղթը կէօզսիւզտի: Եիւք
ալընըպ վէրիլիքէն անըն հանլարը գէտէլէն-
միշ, վէ կէօյէրթէսի չամուրլու այաղար ալ-
թընտա քիրլէնիշտի: Լաքին դամարասը կիւ-
զէլտի: Բիւշիւք սալօնը գատիֆէ սէտիլէր,
պիր կիւզէլ փիանօ, թէմիզ մասալար, վէ էթ-
րաֆ տիվարլարընըն իւզերի գալէմ իլէ իշէն-
միշ ճէվիզ թախթալար իլէ թէգիին վէ էլէք-
թրիք Ընդըյլա թէնվիր օլունմուշտը:

Եօլճուլար Թիւրք, Բում, Էրմէնի, Յրանըղ
Իթալիան, Արնավուտ, Լէհ վէ Սրապլարտան
կպարէթ իտի: Գամարատա անճաղ հիրմի,
կէօյէրթէսէ իսէ 150 քիշի պուլունմազտա իտի:
Կէօյէրթէ իսլամլարը արասընտա Մաքէտօնիա
մուհաճիլլէրի, հաթագսըզ, էքմէքսիզ վէ հէմ
տէ փարասըզ ֆաղիլլէր, հարէլի վէ խասթա-
միղաճ ասքէրլէր, էմանէթճիլլէր, վէ սաիրէ
պուլունմազտա իտի: Եօլուն անճաղ 5—6
սաաթըզ օլտուզունու տիւշիւնէրէք հանընտա
փարասը օլանլար պիլլէ էքմէք թէսարիք էթ-
մէմիշէրտի:

Վափօր կիւրիւտիւ: Լաքին նէ՛ղարիպ հալ,
օ Մարմարա թարիգիլլէ կիտէճէք եէրտէ Պօ-
ղաղ իչինէ միւթէվէճճիհ օլուպ Գարա տէնիզ
թարիլլինի թուլտու, հանի ճէնուպ թարաֆա
կիտէճէք եէրտէ թամմ չիմալ թարաֆա կիթ-
մէքտէ իտի: Պու մուհիմմ ֆարգըն սէպէպինի
սիւալ էթտիք անլատըզ քի Պօղաղըն խիթամ
պուլտուղը վէ Գարա տէնիզէ չըգաճաղ
եէրտէ, Անատօլու գալաղը նամ մահալտէ պիր
գարանթինա վար իմիշ, օրատա կէօյէրթէ հօլ-
ճուլարընը գարայա չըգարըպ էլպիսէլէրինի
պիր ֆուրուն իչինտէ թիւթսիւլէտիքտէն սօն-
րա կէրի վափօրա իատէ էտէճէքլէր, վէ վա-
փօր կէրի տէճիւլալ հօլունա տիվամ էտէճէք
իմիշ: Հարաքէթիմիլտէն իւշ սաաթ սօնրա
մէղքիւր մահալա եէթիշտիք: Արամըղտա պու-
լունան իքի Յրանըղ կէնճ տօղթօրլարտան
պիրի Իսթանպօլ իլէ Պրուսանըն մապէնի ան-
ճաղ պէշ սաաթըզ հօլ օլտուղընը էլինտէքի
քիթապտան օղունուշ, վէ չիմտի սաաթը էլի-
նէ ալարագ հիսապ էտիյօրտը, 5—3=2, վէ
չունա պունա սիւալ էտիյօրտը «Շիմտի Պրու-
սայա իքի սաաթ գալտը, տէյիլ մի՛:» Պու կէնճ
տօղթօրա անլաթտըլար քի քէնտինին օ մուա-
տէլէսի հէր գէման վէ հէր եէրտէ տօղրու օ-
լամաղ, պաղէն վէ պաղը եէրլէրտէ պէշ նա-
զըս իւշ իքիյէ տէյիլ, անճաղ սէքիզէ միւսալի
տիր. չէօյլէ քի պիզ տահա Պրուսատան սէքիզ
սաաթ ուզաղտա վէ թա Գարա տէնիզ սահի-
լինտէ պուլունուլյօր իտիք: Չէվալըր տօղթօր
Գարա տէնիզ թապիլլինի իչիտիր իշիթմէզ կիւ-
զիւ աճալալ չէքլէր ալըպ պաղըրմաղա պաշ-
լատը, «Եանըլմըլլա՛ր, հանըլմը՛լլար, պիզ պի-
լէթի ալըր իքէն Բուսիս տէյիլ, անճաղ Պրու-
սա տէտիք: Խայր, խայրը, պիզ Բուսիսայ
տէյիլ, Պրուսայա կիտէճէյիզ:» Բէնտինտէն
մատա կիւլմէյէն գալմատը: Եօլճուլարտան

պիրի աղբը պիր փերտէ իլէ, «Տօգթօր էֆէն-տի, թէլաշ էթմէյինիդ, պիզիմ էլլէրտէ պա-դէն Պրուսանըն հօլու Րուսիատան կիտէր, ֆըրլանըր, տօլանըր, լաքին նիհայէթ կիտէր. վափօր քիսէսինտէն սէյր ու սէֆէրտէ հօլճու-լարա քեար,» տէյէրէք Րազամ իլէ իշլէմէյէ չա-լըյան տօգթօրը թէսքինէ չալըյօրտը: Շու-տի արթըդ Գարա տէնիդ էօնիւմիւզէ աշըմը-տը: Պու զալիմ տէնիդ քէնտինիդ զըշ էյլէն-ճէլէրի հազընտա պիզէ պիր թէսազվուր վէր-մէք իւզրէ Թրիյիլալըդ գօլլարը իւզէրինէ ա-լտրադ աթըզ թութմաղա պաշլատը: Նէ՛ տէն-չէթլի ըիւզկեար, Նէ՛ չէտիտ գար վէ հազ-մուր վէ Նէ՛ հէյսէթլի տաղալար: Շու գըյա-մէթտէ թիւթսիւէնմէյէ կիթմէք խասթա տէ-յիլ իքէն խասթա օլմագ տէմէք իտիյինի հի-սապ էտէն կէօյէրթէ հօլճուլարընտան ճէպլն-տէ վարանը պուլունանլար տէնհալ գամարայա տախիլ օլտուլար: Անճագ 20 հաթաղը պու-լունան գամարա 55 հօլճու իլէ տօլտու. ան-լատըմ քի պու միքրօպ վէ գարանթինա թան-թանա վէ զահմէթլէրի իքի վարմագըդ պիր մէսաֆէնին պաշընտա ֆըրլանըյօր իմիշ: Պիր քիմսէ գամարայը կէօյէրթէտէն թէֆրիդ էտէն չօլ ինճէ գափունըն իշ թարաֆընտա պուլուն-տուգտան սօնրա արգասընտաքի քիւրքին հա քէպէնին իշ միքրօպլար իլէ տօլու պիլէ օլսա, եինէ թէմիդ սայըլըր վէ գարանթինայա թիւթսիյէ լիւզիւմ գալմաղ իմիշ: Իշ օ գափու-նուն իշ թարաֆընա կէշմէքտէ իմիշ: Ֆիքրիմէ կէլտի քի պիր գաշ տադիպէ իշին կէօյէրթէ հօլճուլարընըն ճիւմլէսինի տէ գամարա հօլ-ճուլու ատտ էթսէլէր տէ չու զահմէթտէն դուրթուլալար օլմա՞ղ մը:

Վափօրըն տէլիգանը քեաթիպի սանտալա աթլայըպ տաղալարըն օմուղընտան ֆըրլայա-րագ գարանթինայա կիթտի: Պիր գաշ տա-գիգէ սօնրա, «Պու հալատա պիզ հօլճու չը-գարամայըդ, իմտի հարընա գատար պէքլէ-մէլիսինիդ, հալա էյի օլուրսա հարըն իշինիդի պիթիւրիդ,» խապէրիյլէ ալտէթ էյլէտի: Խուսուսա՝ կէօյէրթէ հօլճուլարընըն թէլաշ, հէյէճան վէ իզթիւրապընը թարիֆ էտէմէմ: Էվլէթ պու սըրատա ոտապ պաշընտա օ-թուրան մէմուրլար իշին եաշըն տէմէք գօ-լայ իտի. լաքին չու հարէլի, խասթա վէ սի-փէրսիդ էհալի Նէ՞ օլաճագ: Հէր քէս պաղը-րըյօր. հէր քէս փրօթսթօ էտիյօր, խասթա վէ մէճրուն ասքէրէրիմիդ դուրու քէմիք գալ-

մըշ սիմալարըյա ճիւմլէնին ըիգգաթընը ճէլպ էտիյօրլարտը, լաքին պիլճիւմլէ ֆէրեատա-լըմըդ, իշթիքեալարըմըդ վէ փրօթսթօլարըմը-դը ախէր զէմանտա օլտուղը կիպի պու սըրատա տախի տինլէյէն հօգ իտի: Եօլճուլարըն իպ-րամը իւզէրինէ գափթան Պօղադ իշինտէ, Պէօյիւքտէրէյէ իլթիճա էտիպ կէճէյի օրատա կէշիւմէյէ Րազի օլտու: Վափօր կէճ վագըթ Պէօյիւքտէրէյէ լէնկէր աթտը: Ֆրանսըդ տօգ-թօրլարըն հալինի խայալ էտէպիլիւրսինիդ: Հայգըրալար, պաղըրալար, անլամալըդ-մըդ լիսանտա ալէյիմիգտէ էսիպ հաղտըլար, մուտալէյի պիր աղ տահա թէստիւլ էտիպ մասանըն պաշընա օթուրտըլար, չէրապ քեա-սէլէրինի պաշլարընա աիքիպ պիրէր սան-տալիա իւզէրինէ տէվրիլի վէրտիլէր: Գամա-րատա հաթմագ տէյիլ, օթուրաճագ հէր պիլէ գալմամըշտը: Օ կէճէ կէօյէրթէ հօլճուլարը-նըն չէքտիյի զահմէթի պուրատա թարիֆէ հէրիմիդ հօգ: Օլ պիր սապահլայըն էրքէն իշի պիթիւրէճէք օլանլարըն հալասընտա պիր թէպուրլաթ հօգ իտի: Շէօյլէ քի պիզտէն սօնրա կէլէն վափօրլարը պիզտէն էվլէլ գա-պուլ էտիպ պիզի պէքլէմէյէ պրագտըլար: Եօլճուլար թարաֆընտան պիր հէյէթ կէօնտէ-րիպ էհալինին սէֆալէթինի իսպարլէ պարի մէրհամէթէն պիզիմ իշիմիդի պիթիւրմէլէրինի թալէպ էթտիք: Շու մէալտա պիր ճէվապ կէլտի, «Ճիւմլէնիդ հէլաք օլսանըդ պիլէ պիլ-տիյիմիգտէն չաշմայըդ, պիզէ էմր վար, էվ-վէլա չու վափօրլար փաքլանաճագ տըր:» Պիր կիւն էվլէլքի չամաթա վէ հէյէճան թէ-քէրիւր էթտի: Վէ հօլճուլար աշըգտան քէն-տիլէրէ գատը էտիլտիյինէ զազապլանըպ տու-րըրքէն «Րումէլի ըիւզկեարը» թապիր օլու-նան պիր ըիւզկեար էսմէյէ պաշլատը, տէնիդ գուտուրտը, գար վէ հաղմուր եիւրիւտիւ, զըյամէթ եինէ գօփտու: Թրիյիլա կեան հան-տան հանա, կեան արգաստան էօնէ տօղրու սալլանտըգճա, պու կիպի սըրալարտա հօլ-ճուլարտա զահիր օլան ահլալ տէվամ էտի-յօրտը: Պիրտէ վափօրըն իշինտէ պիր գա-չըշ պաշլատը, անլատըդ քի Գարատէնիդ-տէն Պօղադ իշինէ տօղրու խըզ իլէ ճէրէյան էտէն աղընթը պիզիմ Թրիյիլալը, լէնկէրէն-տաղ օլտուղը հալտէ պիլէ, ալմըշ եիւրիւմիւշ,

չէօյլէ քի գափթանսըդ տիւմէնսիդ ազըպ կիթմէքաէյիդ: Գափտան իշինին պաշնա գօշտը, լէնկէրի չէքիպ վափօրը էսքի հէրինէ կէթիւտիւն, պու տէֆա լէնկէրի տահա միւնասիպ պիր հէրէ աթմազըղա չալըշտըլար: Լէնկէր փէք չէտիտ պիր սիւրաթ իլէ դալըպ էնէր իքէն ղինճիրին սօն հալգասը մէրպուլթ պուլուտըղը հէրտէն չըգմաղլա, լէնկէր վափօրը թէրք իլէ տէնիդին տիպինէ կիթտի: Լէնկէրսիդ գալտըղըմըղը խայալ էթմէքլէ տիւշար օլտուղումըղ հէյէճան տէնչէթլի իտի: Իմտի իսթէր իսթէմէզ վափօրումըղ Գարատէնիդ սահլինի թէրք իլէ թէքրար Պէօյիւքտէրէյէ իլթիճա էյլէտի: Օրատա կէճէյի կէչիրմէք նէ կիպի պիր հալ իտիյինի պաթէճրիպէ պիլէն հօլճուլարն հէր պիրի պիր հօլտա սըղլանմագտա իտի: Նիհայէթ հօլճուլար թարաֆընտան պիր արգունալ հաղտըրըպ անը իմզալաարդ, Ֆրանսըղ տօղթօրլար տախի իմզալաարլար, վէ պիր խուսուսի հէյէթ վաարթա սըլլա պու արգունալը իսթանպօլա սըհիյէ տաիրէսինէ թագաթիմ էյլէտիք: Կէճէ կէճ վազըթ արգունալիմիդէ նիսպէթէն էյի պիր ճէվապ կէլտի: Եանի, օլ պիր սապահ էրքէն իղմիթ քէօրֆէղլիտէ, Թուզլա նամ մահալա կիտէճէյիդ, օրատա հօլճուլարը դարայա չըգարմայարադ, վափօրըն իշինտէ իւզէրլէրինէ աաիտ ֆէնիք սէրիէճէքլէր վէ օրատան հօլումըղա տէվամ էտէճէյիդ: Զիւմլէ դահմէթինէ րաղմէն պու թէրթիպտէն մէմնուն օլտուդ: Զինքի պու հօլտա հիչ տէյիլ իսէ տէնիդ իւզէրլինտէ սէրսէրի աօլաշմագտան դուրթուլաճագտըղ: Կէճէյի կէչիրտիք... Նամըլ: Թարիֆէ կէլմէզ:

Օլ պիր սապահ թէքրար Գափաղա ալտէթ էտիպ, օրատան պիր քիաղըտ ալտըղտան սօնրա թամմ ալթը սաաթտա Թուզլայա կէթիշտիք: Օրատա հէր իշինիդ պիթտիքտէն սօնրա ֆէնճէնպիհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա սաաթ 2.30 տա հարաքէթ էթտիք: Զանն էտէրսին թապիաթ ճիւմլէ մարիֆէթինի պիլիմ իւզէրլիմիդտէ կէօսթէրմէյէ դարար վէրմիշտի: Թուզլատան այրըլտըղ: Ղարպտան կէլէն բիւզկիար վէ տալղալար պիլի էլլէրինէ ալտըլար: Թրիլիս սաղ թարաֆընտան գօճաման տարպէլէր հէտիքճէ պիր տէֆա սօլ եանը իւզէրլինէ հաթըպ, թէքրար տէօնէրէք պիր տէ սաղ թարաֆընա եան կէլմէքտէ իտի: Պրուսա հօլունը իտիէն հօլճուլարըն իսալթ իլէ ղիքըր էթտիք:

Լէրի Պօղ պրուն նամ մահալէ հագլաշտըղճա գըլամէթին տէրէճէսի արթըյօրտը: Վէ օրալալտա իտի քի հօլճուլար իշին գամարա վէ կէօյէրթէ ֆարգը չօղ գալմատը: Հէր հէր հաթադ օլմուշտը: Արդուրի սէսլէր անճադ հաթանլարըն ույգուտան ֆարգը պիր սէպէպէ մէսինի հաթմագտա իտիյինի պէյան էտիյօրտը: Պօղ պրունա հաղըն պիր հէրտէ, պիր գաչքիչի, պիլմէմ նասըլ օլտուտա «Երբ ալիկոճ ծովուն վրայ» երգինի թէրէնիւմ էթմէյէ պաշլաալար: Պէլքի պու նաղմէտէն միւթէէսսիրէն վափօր սաղտան սօլա էօյլէ պիր հաթմագ հաթար քի, աշաղըտա գամարանըն մասա վէ պիւրօսըր իւզէրլինտէքի չինի չանաղլարըն ճիւմլէսի փարչա պէօլիւք օլտուլար, հիւզ իսթիւ հաթանլար հէփ սըղլայը վէրտիլէր: (Շու թանթանատա պիր էքսիյիմիդ վար իսէ օ տա պիլիմ Ֆրանսըղ տօղթօրլարըմըղ իտի: Զիրա անլէր սօն աղաւտա Պէօյիւքտէրէտէ պիր դայըղա օթուրըպ պիլի թէրք էթտիլէր վէ արալարընտա էն տիւպադ օլանը պիլէ աաիտ տէր իքէն տէտի: «Էյէր սապըն հօղ իսէ Թիւրքիայա կիթ, օրատա սապըր էօյրէնիւմսին, էյէր վար իսէ Թիւրքիայա կիթ, օրտա սապըր տիւքէաիրսին» տէտի: Պու սէօղ պիլի իթիրադա էթլէնմէղտէն դաթէն դայըղ այրըլմըշտը: Պու սէօղ Ֆրանսըղճատա պիր տարպը մէսէլ իմիշ):

Կէճէ սաաթ ալաֆր. 10 տա իսքէլէյի կէօրաիւք: Արթըղ իսքէլէտէքի աաաիլար թէֆրիդ օլունըյօրտը: Զանթալարըմըղը ալըպ հօլտաշլարըմըղա «խօճա դալ» տէյէրէք տիւշարը չըգմաղա հաղըրլանտըղ: Լաքին հաղըղ քի վափօրուն իսքէլէյէ հանաշապիլմէսի թամմ 1.30 սաաթ սիւրաիւ: Սայըտա ալթը տէֆա իսքէլէյէ հանաշմը իքէն կէրի աթըլտը: Նիհայէթ... կէճէ սաաթ 12 տէ Պրուսատա իտիք: Օլ պիր կիւն Աւրաթ սապահը Պրուսալը տօսթլար իլէ կէօրիւշտիւք: Զաթէն տուա հաթթասը պիթմիշ կիպի իտի: Կիրակիյի օրատա կէչիրիպ ալտէթ էյլէտիք:

Գաղահաթը իթիրաֆ էթմէք, անը թաղմին էթմէքլիյին հարըսը այրըլապիլի:

ՏԻՆԻ

ԽՐԻՍՏԻԱՆԱԼԵՂՆԸ ԻՍՊԱԹԱՐԸ

Խրիսթիանալըն թապիւի վէ մագուլ օլուպ օլմասըղընը կէօսթէրմէք սըրասընտա աստէմ-լէր մէվղուը պահա հագըղնտա հանըլտըղլարը կիպի, իրաէ էտէճէքէրի իսպաթլար հագ-զընտա տա հանըլթօրլար: Խրիսթիանալը Բրիստոսըն զաթը իւզէրինէ միւլէստէ օլտուղը իչիւն առլ միւլպահասէ անըն զաթը էթրա-ֆընտա տէվըր էթմէք իճապ էտէր, պունը կէ-չէն հաֆթաքի պէնտիմիդտէ զիքը էթմիչ ի-տիք: Բէզալիք Խրիսթիանալըն մագուլ պիր տին օլուպ օլմասըղընը իսպաթ էթմէք սը-րասընտա գուլլանըլաճաք տէլիլէրին տէ թա-պիաթընա տիգաթ օլունմագ կէրէք տիր:

Գուրունը վիւսթատա Խրիսթիանալար էվ-վէլա քիլիսէնին հանըլմագ պիր գուլաղուզ օլ-տուղունը ֆարզ էտէրէք, քիլիսէնին թալի-մաթ վէ մաթլուպաթընտան՝ Խրիսթիանալըն հագլգի օլտուղընը իսպաթ էտէրլէր իտի: Տէլիլէր քիլիսէնին նուֆուզը իւզէրինէ միւլէս-տէն իտի: Միսէքիլինճի վէ օնտօղուղունճու ասըլարտա իրիսթիան մուալլիմլէր էվվէլա Բիթ, Մուգատտէսին միւլհէմ օլտուղունը վէ Բիթ, Մուգատտէստէ զիքը օլունան միւլհիլէ-լէրին սահիհ օլտուղունը իսպաթ էտէրէք, սօնրա Բիթ, Մուգատտէստէն Խրիսթիանալը-ղըն սահիհ օլտուղունը իսպաթ էտէրլէր իտի: Պու մէսլէքտէն ֆարզը պիր թարիգ սահա վար տըր, վէ Խրիսթիանալըն՝ Բրիստոսըն զաթը իւզէրինէ միւլէստէ օլմասը պիգի պու ֆարզը նէվ տէլիլէր իրաէ էթմէյէ պիգի սէվգ էտէր:

Խրիսթիանալը Բիթալը Մուգատտէսին ֆարիգ իւթ թապիա պիր քիթապ օլտուղունը տէյիլ, Յիսուս Բրիստոսըն ֆարիգ իւթ թա-պիա պիր զաթ օլտուղունու իսպաթ էթ-մէլի տիր: Պունը իսպաթ էթմէնին հօլու Բրիստոսըն միւլհիլէլէր իճրա էթմիչ հա-խօտ պաքիլէտէն տօղմուչ, հախօտ սէմա-յա ուրուճ էթմիչ օլտուղընը իսպաթ էթմէք տէյիլ տիր: Տիւնհա թարիխինտէ միւլհիլէր իճրա էթմիլի իտտիա օլունան չօզ քիմսէլէր պուլունմուչ, հաթթա իլահլարտան տօղմուչ տէյու ըիվայէթ էտիլէն աստէմլէր տէ օլմըլ տըր, լաքին եինէ տէ պու կիւն անլէր ֆարիգ իւթ թապիա զաթլար թանըլմայօրլար: Բրիստոս տիննեայա միւլհիլէլէր իչլէյէն պիր զաթ տէյու տէյիլ, աստէմլէրի կիւնահտան իսլաա էտիպ Ալլահ իլէ պարըլտըրան պիր իսլաաքիար տէ-

յու իլան օլունույօր: Բրիստոսըն պէօյէ պիր զաթ օլտուղունուն էն գուլվէթլի տէլիլ ա-նըն հայաթընըն ագլի վէ ախլագի միյարա մուվաֆըզ օլմասը տըր: Խրիսթիանալըն իս-պարլարը հն հիլիլ ագլի վէ ախլագի տիր:

Բիթ, Մուգատտէստէն էվվէլ, Թէսլիա թա-լիսինտէն էվվէլ, քիլիսէնին սէլահիլէթիստէն էվվէլ, Խրիսթիանալըն հայաթընտան էվվէլ, ընտուլարտան վէ փէյլամպէրլէրաէն էվվէլ Յիսուս Բրիստոսըն հայաթը վէ անըն զաթը էլէ ալընմալը տըր:

Յիսուս Բրիստոս քիմ տիր, վէ նա՛սըլ պիր զաթ տըր, էն իլք սիւալ պու տըր: Պու սիւալա ճէվապ վէրմէք իչիւն էն իլք միյարըմըլ ագլ վէ ախլագ միյարը տըր: Ագլըմըլը գուլլանա-ճաք իսէք իլք շարիթ անը ագլըն զալախտինէ թէվֆիդէն գուլլանմագ տըր: Մէզքիւր սիւալա ճէվապ վէրմէք իչիւն էվվէլա Բիթ, Մուգ-ին միւլհէմ օլտուղունը իսպաթ էթմէք զարուրի տէյիլ տիր: Էկէր պիրի Բիթ Մուգ-ին միւլ-հէմ օլտուղունա ինանարագ հօլա չըգար վէ Բրիստոսըն քիմ օլտուղունը, օ միյար վէ տէ-լիլ իլէ քէնսիլինճէ իսպաթ էտէրսէ պունա պիր իթլրաղըմըլ հօզ տըր, լաքին պիրիսի «Պէն Բիթ, Մուգ-ին միւլհէմ օլտուղունա ինանմամ, իմաի Բրիստոսըն սէնին իտտիա էթմիլին կիպի պիր զաթ օլտուղունը պաչգա պիր հօլ իլէ իսպաթ էթ» տէր իսէ, անըն պու իֆա-տէսի գապուլ օլունմագ կէրէք տիր:

Բրիստոսըն քիմ վէ նասըլ պիր զաթ օլ-տուղունը իսպաթ էտէրէք, Բիթ, Մուգ-մու-հարրիլէրինին շէհատէթինէ, իլմի ըուհը ին-սան էսասլարընա, իլմի թէվարիի վէ իլմի մանթըզ ուսուլլարընա միւլաճէաթ էտէրիզ, վէ ինսան ագլընը իգնայա իըտմէթ էտէն հէր պիր մագուլ տէլիլի գուլլանըլըլ:

Լաքին պու քիսաֆի տէյիլ տիր: Բրիստոս աստէմլէրին ախլագի հայաթընը իսլահ վէ ան-լէրի իսլաա էթմէք տալաթընտա պուլունտուղը իչիւն անը ախլագի միյարա տա վուրուրըլ: Պիր աստէմ «Տօգթօրըմ» տէյու մէյասանա տիւլէր, անը թէպապէթ միյարընա վուրուրըլ պիր աիլէրի հէիպ օլտուղունը իտտիա էտէր վէ անը էտէպիլաթ միյարընա վուրուրըլ: Պիրի սիյասի միւլսիհ օլմագ ագլընտա օլուր, օնու տա սիյասէթ դախտէսիլէ թէտգիգ էտէրիզ: Բրիստոս ախլագի հայաթ իլէ օղրաչըյօր, պի-նաէն ալէյհ անըն իտտիաթընը թամիգ էթտի-յիմիզ սըրատա անը ախլագի միյարա թաթ-

պիգ փափակի։ Անըն տերունի սայրգեղներին, անըն սիրէթ վէ էվսաֆընը, անըն ախլագի է-սաս վէ տիւսթուրլարընը, անըն հայաթընըն ախլագի թէնսիրաթընը թէհարրի էթմէք կէ-րէյիդ։

Պու մէսլէք էն թապիւր վէ էն էմին թարիգ տիր։

Պիր ատէմ գալգըյօր, պիր թագըմ աճիլ աճայիպ իշլէր հափըյօր, էն զէքի քիմսէլէրի շաշըրըյօր, անլէրի միւճիգէ տէյու ատէմլէրէ կուսթուրլարընը, անըն իտտիասընը ճէրհ էթ-մէք հա ֆիրիլէրինի թէֆսիր ու իզահ էթմէք իմ-քիսնսըզ օլույօր։ Լաքին ատէմլէրի ախլագի ճիհէթատէ իզֆալ էթմէք օ գատար դօլայ տէ-յիլ տիր, պիր ատէմ քէնտի սափէլէրինի նէ գատար տա կիզլէսէ, մուսթլագա պաղըլար անըն մահիյէթինի պուլուպ մէյտանա չըգա-րըյօրլար։

Իմտի տիգգաթ էտէլիմ քի իրիսթիյանը-ղը իսպաթ էթմէք իչիւն Բրիստոսըն զաթընը իսպաթ էտէլիմ, վէ անըն զաթընը էն էվլէլ աղլի վէ ախլագի միյարա վուրարագ թարիֆ էտէլիմ։

Յ. Գ. Գ.

ԹԱԼԵՊԷ ԻԶԻՆ ՏՈՒԱ ԿԻՆԻՒԻ

[Աթիւտէքի պէյաննամէ թալէպէ Կ. Խ. չիր-քէթինին ումումի ըէիս վէ քիսթիպի թարա-ֆընտան կէօնսէրիլմիշ օլարագ պիլմէսէրէ նէշը էտէրիդ։

ՐԱՀՆԻԻՄԱ]

Տիւնհա իրիսթիյան թալէպէլէրի իթթիհա-տընըն մէճլիսի ումու-ֆիսի, թալէպէ ալէմինին պու կիւն պիզ մէճպուրիյէ պիր չօգ ֆուրսաթ-լարա մալիք վէ թէնլիքէլէրէ մարուզ օլուուղու իթիգատընտա պուլուուարագ, 1913, ֆետրվար 23ի, թալէպէլէր իչիւն ումումի Տուա Կիւնիւ տէյու թաեին էթմիշ տիր։

Տիւնհանըն իրիսթիյան թալէպէլէր հէյէթ-լէրինի կէկաթիլէրինէ ըապթ էտէն, վէ 2,200 մէքիսթիպի ալիյէսէ, թալէպէ վէ մուալլիմ-լէրտէն միւթէնէքիլ 150,000 աղալըդ տինի պիր ճէմիյէթի իթթիվա էտէն, իթթիհատ ը Ու-մումի, պու էն հայաթի մագսէա էօնիւնսէ տիւնհա թալէպէլէրինի պիլլէշտիրմէք իչիւն էն զիյատէ պու կիւնիւ մուվաֆըդ կէօրիւյօր։

Կէչմիշտէ թալէպէլէրին սուալա իթթիյաճը օլուուղու կիպի, պու կիւն տէ, տահա ֆաղլա պիր միգէաստա, իթթիյաճըլը վար տըր։

Պիւթիւն տիւնհատա թալէպէլէր իչիւն կէ-կէանէ տինի ֆուրսաթ պու կիւն տիր։

Թարիստէ պիրինճի տէֆա օլարագ, հէման պիւթիւն մէմլէքէթ վէ ճինսլէրին տարէլֆիւնու-լարը, ինսան վէրվէր, զէքի վէ տուակիւ իրիս-թիյան ըուհանի մէմուրլարըն էօնիւնսէ աչըդ տըր։

Տահա պիր դաչ սէնէ էվլէլ իտի քի, Չին իւ-տէպասընըն օլ վասի թէնլիքիլաթը գափալը իտի։ Էլիէվմ, պիզգաթ Չինտէ, հիւքիւմէթ ի ճէսիտէ թարաֆընտան թահսիլ էթտիրիլէն թալէպէլէրին վաֆիր վէ կիթկիտէ իզտիյատ է-տէն ճիւմուրու, քէզալիք ճափօնիա, էվրօփա վէ Ամէրիկատա թահսիլ կէօրէն թալէպէլէր, իրիսթիյանըդ փէյդամընը վէ իրիսթիյան իշ-ճիլէրինի տինլէմէյէ հաղըր տըրլար։

Ճափօնիա վէ Հինաթիսթանտա թալէպէ կիւ-րուհու ալասընտաքի իրիսթիյան հարէքէթի ի-չիւն թաղտիմ օլուհան ֆուրսաթլար գահիլէն պիհաստ տըրլար։ Կէչէն պիր իքի սէնէ գար-ֆընտա Րուսիա, Պալգանլար, վէ շարք ը դա-րիպին ագսամը սափէսի տարէլֆիւնուլարը, իրիսթիյան վաիդ վէ միւպէչիլլէրէ աչըդ օլ-աուղու կիպի, պիզգաթ թալէպէլէր քէնտիլէ-րինի հա դիգաթա տօղրու զայէթ հէստա կէօսթէրմիշ տիրլէր։

Լաթին էվրօփա վէ Լաթին Ամէրիկանըն հէր թարաֆընտա թալէպէլէր տահա ֆաղլա պիր կէրմի իլէ սաղլամ ֆիքըլի վէ տինի հայաթը հաշամիշ վաիդէրի իսթիմա էաթիօրլար։

Հաթթա Մըսը, Թիւրքիա վէ Հինաթիսթանտա միւսլիմ թալէպէլէր՝ Բրիստոսըն իտտիալարը-նա վէ Անըն հադիգաթլարընա էհէմմիյէթ վէր-մէյէ հաղըր տըրլար։ Շէմալի Ամէրիկատա, ինկիլթէրրա վէ Շէմալի էվրօփատա, պիւթիւն տար ը թահսիլէր հէր թարաֆտան աչըդ տըր-լար։

Այնի վաղթտա, պու կիւն թալէպէլէր իչիւն աղիմ պիր թէնլիքէ զէմանը տըր։ Պիւթիւն մէմ-լէքէթլէր տարիւլֆիւնուլարընտա սիյրէթի մահվ վէ իմանը խարապ էթմէյէ չալըշան գուվ-վէթլէր ֆաալ վէ տինճ տիրլէր։ Ախլագըն թէ-տէննի էթալիլնէ վէ տինի իմանըն զափփու-թինէ պիր չօգ տէլիլէր վար։ Մատտիյուն-լըդ, ազլիյունլուդ, վէ լաէտրիլիք թէն-սիրլէրի հէր հէրտէն զիյատէ գօլէճլէրտէ հիւս օլուհանագտա տըր։ Կերէք շարգտա վէ կերէք զարպտա, թալէպէ վէ մուալլիմլէր տափրէլէ-րինտէ, միւսթիլիֆ տինլէրին—Խրիսթիյանըդ-

տա անկերէ տախիլ օլարադ, — ֆախիլթթա-
պիա խասիյէթլէրինտէն թէճրիտ վէ էյի թա-
սավվուրլարընը թէվհիտ էտէրէք, իրիսթիյան-
ըդ Էէրինէ պաշգա պիր տին վիւճուտա կէ-
թիրմէք իչին միւհլիք թէչէպպիւսլէր հիսս օ-
լունմագտա տըր :

Պու կիւնին էհէմմիյէթ ի մախսուսէյի հա-
լիզ օլտուղու աչիքեար տըր : էյէր թալէպէ ա-
լէմինին պու ֆուրսաթ գափուլարը տահա ա-
լըդ իքէն կիրիլմէլի իսէ, պիր չօգ միւմինլէ-
րին տուսաընըն պիր նէթիճէսի հալինտէ թա-
լէպէլէրտէ պուլունան իրիսթիյան գուվվէթ-
լէրի միւհսսիր պիր սուրէթտէ Ալլահըն ինա-
յէթիլէ քէսպ ի հայաթ էթմէլի տիրլէր :

Հէր Էէրտէ թալէպէյի պէօյլէ թէհտիտ է-
սէն թէհլիքէլէրտէն սաղընտըրմագ վէ անլէրէ
ղալիպ կէլմէք իչին, իման իլէ արգ օլունան
տուալարա իճապէթ էտէրէք հալա հաշայան ֆը-
րիստոսըն՝ գուրթարմաղա վէ թէճտիտ էթմէյէ
գատիր օլտուղունու միւհսսիր վէ Էէնի պիր
սուրէթտէ կէօթլէրմէքտէն պաշգա չարէ հօգ
տըր : էյէր ասը ը հալըրըն ինթիյաճը, թահալ
մէրքէզլէրինտէ հագիգաթը վէ ֆէսաքհարանէ
խըզմէթ էթմէյի պիլճիւմլէ թէֆէքքիւր վէ ա-
մէլ տաիրէլէրինտէ միւստաֆաա էտէն իչճիլէր
վէ զաղուզլար Էէթիլտիրմէք իսէ, պիլճիւմլէ
իրիսթիյանլար, պունտան էվվէլ տուա էթմէ-
միլ օլտուղլարընա րաղմէն իչճիլէր տալէթ էթ-
մէք վէ անլէրէ գուվվէթ վէրմէք սէլահիյէթի-
նի հաիդ օլան Ալլահա տուա էթմէլիլէր քի,
քէնտի չահանի իչինի իթմամ էթսին :

Պինաէնալէյի, Էալընըդ տուա էթմէք ին-
թիյաճընը տէյիլ, իլլա Ալլահըն էվսաֆ ը ճէ-
լիլէսինի, անըն մէնպալարընըն պիհատտ ու
փայան օլտուղունու, վէ չիմտիյէ գատար տուա
վասիթասըյլէ իլլէնիլէն աճաիպաթը փիյի
նաղարընըգա կէթիրէրէք, տիւն, պու կիւն վէ
իլլէպէտ աչի գաթ օլան, ատէմլէրին արգու
էթտիլէրինտէն վէ տիւչինտիլէրինտէն
ֆէվգէլատէ ֆաղլասընը Էափմաղա գատիր օ-
լան Ալլահա իմանլա տօլու կէրմի տուալար արգ
օլունտուն :

Բիւի՝

ԲԱՐԼ ՖՐԱՅՁ

Քեաքիպ ի ունուրի՝

ՃԱՆ Բ. ՄՕԹ

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ

«ԲԱ. ՀՆԻԻՄԱ» ՆԸՆ ԹԷՖԻՐԻԳԷՍԻ

ՇԵՐԼՕԳ ՀՅՈՒՄՈՐԸ ԻՃՐԱԱԹԸ

ՊՐԻՒՍ ՓԱՐԹԻՆԿԹՕՆ ՍԵՐՐԸ

Յ.

Միգրօֆթ ճէվապէն, ճէպինտէն պիր քեա-
ղըտ չըգարըպ, չու հօլտա սէօղիւնէ տէվամ
էյլէտի : «Շու քեաղըտըն իւղէրինէ պաղը էսասի
նօգթալարը իշարէթ էյլէտիմ, վէ պաղը ատրէս-
լէր հաղտըմ, անլէր իչինիզէ Էարայապիլիր :
Պու էվրագըն րէսմի մուհաֆըզը վէ մէսուլը օլ
մէհնուր Սըր ճէյմս Ուօլթըր տըր, պիլիրսինիզ,
անըն րիւթպէլէրի, նշանլարը սայմագ իլէ
պիլթմէզ : Պու վաղիֆէ իչինտէ սաչ աղարթմըչ
օլուպ նամուսլու պիր ճիւրթըրմէն տիր վէ էն
Էիւքսէք զէվաթ իլէ սաղա էյլէր, վաթան-
փէրվէրլիլինէ իսէ հիչ չիւպհէ իսթէմէզ : Օլ
գաղանըն իքի անախթարլարընտան պիրի պու
գաթըն, հանընտա տըր : Շուհու տախի իլավէ
էտէլիմ քի քեաղըտլարըն Փաղար Էրթէսի
կիւնիւ տաիրէտէ պուլունատուղու մալիւմ տիր :
Սըր ճէյմս իսէ սաաթ իւչտէ պրագըպ Լօնտ-
րայա կիթմիլ վէ թապիի անախթարը տա պէ-
րապէր կէօթիւրմիւլ տիր : Օ ագչամ պու վա-
զընըն վուգու պուլտուղու վաղըթտա՝ միւ-
մաիլէյի պիւթիւն ագչամ Պարգէլ սօգաղընտա
Ամիրալ Սինքլէրին խանէսինտէ իտի :

«Պու սէօյլէտիլէրինիզ թահգիզ վէ թաս-
աիզ օլունտունու,» տէտի Շէրլօգ Հօլմս :

«Էվվէթ, պիրատէրի Վալէնթին Ուօլթըր
Ուիլվիլտէն միւֆարագաթընա վէ Ամիրալ
Սինքլէր իսէ օ վաղըթտա միւվասէլէթինէ չէ-
հատէթ էյլէտի, չէօյլէ քի Սըր ճէյմս պու
մէսէլէտէ տօղրուտան ալագատար օլան պիր
խնսիւր տէյիլ տիր :

«Անախթարըն օլ պիրի քիմտէ տիր :

«Պաշ քեաթիպտէ, Մր. Սիսնի ճօնսընտա :
Պու գաթ 40 Էաչընտա օլուպ, միւթթէհիլ վէ
5 չօճուղու վար : քէնտիլի սիւքիւթ վէ թէմ-
քիլիլ պիր ատէմ օլուպ խըզմէթինտէ հիչ պիր
գուսուրու կէօրիւմէմիլ տիր : Վաղաա րէֆիզ-
լէրի թարաֆընտան չօգ սէվիլմիլ տէյիլ իսէ
տէ, դայէթ չալըչգան տըր : Բէնտիլին սէօղիւ-
նէ կէօրէ Փաղար Էրթէսի իշտէն չըգարըտան
սօնրա պիւթիւն ագչամ էվտէ իմիլ վէ անախ-

Թար տախի զինձիր իլէ քէնտինին իւզերինտէ
ասըլը իմիչ, դարըսը տախի պունու թասարդ
էյլէտի:»

«Շու Գօտաւան Ուէսթ հագդընտա տախի
պիզէ մալիւմաթ վէր:»

«Պու ատէմ օն սէնէ տիր օրատա մէմուր
տըր, վէ չօգ էյի չալըչմըչ տըր: Քէնտինի դա-
յէթ աթէչի վէ քիւսթախ վէ փէք իթիմատա
չայան պիր դաթ տէյու թանըլմըչ տըր: Քէն-
տինէ դարչը տէնիլէճէք հիչ պիր շէյ հօգ տըր:
Սիտնէյ Ճօնսընըն մայէթի տիր: Մէմուրիյէթի
իզթիզասընտան պու էվրագ իլէ հէր կիւն
միւնասէպէթի վար: Պունըլարտան պաչդա հիչ
պիր քիմսէ օ էվրագը կէօրէմէդ, վէ օնլարա
տօգդունամալ:»

«Օլ ազչամ էվրագը քի՞մ դադայա գօյուպ
քիթլէտի:»

«Մր. Սիտնէյ Ճօնսըն, պաչ քեաթիպ:»

«Փէք ալա, էվրագը քի՞մ ալարըլը փէք
վազըն տըր, պու իքինձի քեաթիպ ալմըչ վէ
օնուն իւզերինտէ տէ պունունմուչ տըր, պէօյ-
լէ տէյիլմի:»

«Վագաա սա էօյլէ տիր, Շէրլօգ, լաքին
եկնէ տէ նէ դատար թէֆսիր օլունմայան ճի-
հէթլէր վար: Պիրինձի եհրատէ, օ պունը նի-
չիւն ալմըչ տըր:»

«Ձանն էաէրիմ դայէթ գըյմէթլի տիրլէր,
տէյիլ մի:»

«Էլպէթտէ գըյմէթլի տիր, անլէրի կէօս-
թէրմէք իչիւն պիր դաչ պին լիրա ալմագ հիչ
կիպի տիր:»

«Էօյլէ իսէ, պու էվրագըն Լօնտրայա կէօ-
թիւրիւլիւպ էճնէպի պիր ճասուսա սըրրըն
սաթըլմասընտան պաչդա պիր թէֆսիր պուլա-
պիրլիմիսին:»

«Խայր, պաչդա նէ՞ օլապիլիր:»

«Տէմէք քի չիմսի պունու էսաս տէյու
դապուլ էտէճէյիդ, եանի Գօտաւան Ուէսթ
քեաղըսալարը կէօթիւրմիւչ տիր. պունու եափ-
մագ իչիւն դադայա անախթար ույտուրմուչ
օլմալը...»

Միգրօֆթ, Հօլմսըն սէօղլունիւ քէսէրէք,
«Եալընըլ պիր անախթար տէյիլ, տաիրէին վէ
օտանըն դափուսունա տախի ույտուրմուչ օլ-
մալը», տէյու նիտա էթտի:»

«Էվլէթ պիր դաչ անախթար ույտուրտու,
փլանլարը՝ սըրրը սաթմագ իչիւն Լօնտրայա
կէօթիւրտիւ վէ սապան օլուպ տա անլաչըլ-
մագտան՝ կէճէլէյին կէթիւրիպ անը կէրի եհրինէ

գօյմադա չալըչտը, լաքին պու խըյանէթի իճ-
րա էյլէր իքէն Լօնտրատա վէֆաթ էթտի:»

«Լաքին նէ՞ եօլտա վէֆաթ էթտի:»

«Ֆարդ էտէլիմ քի Ուիլվիչէ ալտէթ էտէր
իքէն դաթլ էտիլիպ տըչարը աթըլտը:»

«Լաքին ճէսէտի պունունան մահալ եանի
Ալուկէյթ՝ Լօնտրա քէօփրիւսիւնտէն չօգ էօ-
թէտէ տիր, Ուիլվիչէ եօլու իսէ քէօփրիւսէն
կիտէր:»

«Պունու թէֆսիր էթմէք իչիւն չօգ շէյլէր
խայալ էտէպիլիրիդ, մէսէլա վալօնտա էօյլէ
պիրի օլապիլիր քի օնուն իլէ տալըն գօնուչ-
մագտա պունունուր, վէ պու միւլադաթ էնճամ
դալդատա դարար գըլըպ վէֆաթընա սէպէպ
օլմուչ օլուր: Եախօտ, վալօնտան չըգմագ իս-
թէր տէ օ անտէ տիւչէր վէֆաթ էտէր վէ օլ
պիրի դափուլու դափամըչ օլուր:»

«Օլ կէճէ էօյլէ դաթլը պիր փուս վար իտի
քի պիր շէյ կէօրիւլմէյօր իտի, տէյիլ մի:»

«Հալը հագըր մալիւմաթըլմըլ իլէ պուն-
տան էյի պիր թէֆսիր պունամալըլ, կինէտէ
տիւչիւն պիր տէֆա, Շէրլօգ, քի նէ՞ դատար
նօգթալար տօգդունմատան կէչիյօրսըն: Ֆարդ
էտէլիմ քի Գօտաւան պու էվրագը Լօնտրայա
կէօթիւրիւպ սաթմադա դարար վէրմիչ իտի:
Պիլա չիւպիէ օլ էճնէպի-ճասուս իլէ ռանսե-
վոլ հափմըչ օլտուգունտան օլ կէճէ իչիւն
պաչդա պիր եհրէ սէօգ վէրէմէլ իտի վէ սէր-
պէսթ դալաճագ իտի: Պունու եափամագ
եհրատէ իքի թէաթրօ պիլէթի ալմըչ վէ նչան-
լըսընը եանընա ալըպ հարը եօլա դատար
կիթմիւլ վէ եօլտա պիրտէն պիրէ նապէտիտ
օլմուչ: Պունու նա՞ալ թէֆսիր էթմէլի:»

Օ վագթտ գատար սիւքիւթճէ օթուրուպ
տինլէմէքտէ օլան փօլիս մէմուրը Լէսթրատ
պիր հարաքէլթ էտիպ, «Պիր մուամմալ» տէ-
յու մըրըլաանար:

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՁԱԼԱՐԸ

— Պալզան մուհարէպէսինտէ թէյյարէլէր
տախի իչ կէօրմիւլ տիր վէ նիչէ քիմսէլէր թէյյա-
րէլէրտէ վաղիֆէ իֆա էտէր իքէն թէլէֆ օլտու-
լար: Պունըլարտան իլքի Թարագչիէֆ տիր քի
էտիրնէյի թէֆթիւլ իչիւն հօգարը չըգմըչ իտի
վէ մաքինասը պօգդուլուպ աչաղը տիւչաիւ, թէ-
լէֆ օլտու: Բուսիալը ֆօփօֆ տախի Պուլդար
օրտուսունտա խըգմէթ էտէր իքէն թէյյարէ ա-
թէչ ալըպ տիւչաիւ վէ քէնտինի թէլէֆ օլտու:

Գօնաթանթին նամ թէյարէճի հաւատա իքէն Օսմանլըլար թարափընտան վուրուլտու, Ֆրանսըզ մէհուր ճէրրահ Տուալլէն եանընտա խտի, Գօնաթանթին թէյարէճի խտարէ էտէրէք Պուլղար օրտուսունա եէթիլտի ֆաղաթ կէօքսինտէն եարալանմըլ օլարազ վէֆաթ էյլէտի Պուլղար 4000 ալազ եիւքսէլմիլ խտիլէր վէ Ռիւրք իսթիհքեամաթը իւզէրինտէ ֆօթօգրաֆալըր իքէն վուրուլմուլար տըր: Օսմանլըլար թարափընտան եալընըզ Լէ թօրթ իսմինտէ պիր Ֆրանսըզ թէյարէճի իսթիստամ օլունմուլ տըր: Էվվէլա պազը իսպէրլէր կէթիլէպիլմիլ իսէ տէ սօնրա մաքիւնապը պօղուլուպ Եունանլարըն էլինէ էսիր տիւլմիլ: Եունանլարտան Մօնթօթիօ իսմինտէ պիրիւնտա իւզէրինտէ ուլուպ պօմպալար աթմըլ վէ պազը պինալարը խասարգէտէ էյլէմիլ տիր: — Մուհարէպէտէ եարալըլարը պուլմաղա թալիմ օլունմուլ քէօփէքլէր իսթիմալ օլունըյօր: Իսսանլար հէր նէ գատար սիգգաթ իլէ տօլաչալար, մէյտան ը մուհարէպէտէ օրատա պուրատա, տէրէլէրտէ գօվուլարտա գալմըլ եարալըլարը թօփլամազ միւսքին օլամայօր: Գէօփէքլէր գօղու ալարազ պիրէր պիրէր անլէրի պուլուպ չըգարըյօրլար: Իթալիանլար թարապլուս մուհարէպէտինտէ պունլարըն սայէսինտէ չօգ ճան գուրթարմըլար: Բուս-ճափօն վէ Ֆրանսօ-Ալման մուհարէպէլէրինտէ պէօյլէճէ թալիմիլ պինլէրճէ քէօփէքլէր վար իսիլ: Ալման օրտուսընտա չիմտի 8,000 թալիմիլ քէօփէք ալալը վար տըր: Պունլարըն ախէր խըզմէթի տէ օրտուտա խապէր կէթիլուրիւպ կէթիլմիլ քիլիլ Պիր քէօփէլ թալիմէթմէք պիր սէնէ սիւրիւյօր: Էվվէլա քէնտի օրտուսընըն հուճիֆօրմալըն էօյրէտիյօրլար քի: տիւլմէնի թէֆրիդ էթսին: վէ պէօյլէճէ գարաղօլ խըզմէթինի իֆա էտիյօր:

Ֆրանսըզ օրտուսուտան պիր դաչ քէօփէքլէր ճէգաիր մուհարէպէտինտէ նիչանլար ալմըլ տըրլար:

— 1829տա Փրուսիա գրալը պիրինճի Ուիլհելմ Միս Լընօրման իսմինտէ պազըմճը պիր գըզտան իլէրիտէ օլաճազ վուգուաթը սէօյլէմէսինի թալէպ էթմիլ, վէ նէ՞ գէման մուհարէպէ հափաճաղընը ոօրմուլ: Մէրգուլմէ 1829 իւզէրինէ քէնտինին րազամլարընը սըրա իլէ ճէմ էյլէլիպ, եանի 1829 + 1 + 8 + 2 + 9 = 1849տա տէյու ճէվապ վէրմիլ: Հագիգաթէն օ սէնէ Պատէն մուհարէպէտի օլմուլ: Ուիլհելմ եինէ սօրմուլ: „Պունտան սօնրա նէ՞ վաղըթ մու-

հիմմ պիր վաղըթ վուգու պուլաճազ:“ Եինէ մէրգուլմէ 1849ըն իւզէրինէ 1, 8, 4 վէ 9 րազամլարընը ճէմ էտիպ „1871տէ“ տէյու ճէվապ վէրմիլ: Ֆրանսօ-Ալման մուհարէպէտի: Ուիլհելմ „Նէ վաղթ վէֆաթ էտէճէլիմի տէ պիլմէք իսթէրիմ“ տէյլինճէ, եինէ էօյլէ ճէմ էթմէսինի թէքլիֆ էթմիլ վէ 1849 + 1 + 8 + 4 + 9 = 1888 տէյու ճէվապ վէրմիլ: Հագիգաթէն Ուիլհելմ պիրինճի 1888տէ վէֆաթ էթմիլ տիր: Գրալ „Վէֆաթըմտան սօնրա Ալամանեա նէ վաղթ քէնտի պիլիւն գուլվէթինէ միւրէճաաթ էթմէյէ մէճպուր օլաճազ տէտիլինտէ հէման ալնի հիսապ իլէ 1913 րազամլարը պուլմուլ տըր:

ՔԻԻՐՏԻՍԹԱՆՏԱ ԻՆՃԻԼԻ ԻՇ

Խարփուլ ինճիլի քիլիսալարը իթիհա-տընըն Գիւրտիսթան Գօմիսիօնու քէնտինին միւրաճէաթընա սէխալէթ իլէ իճապէթ էթմիլ օլան հէփ քիլիսէ, ճէմաաթ վէ ֆէրալէրէ պէյանը թէչէքքիւր էտէր: Մամուլէթ իւլ Ազիզաէ մուգիմ Ալման խայրխահանը պիր մուալլիմ վէ պիր մուալլիմէնին սէնէվի մասրաֆընը տէրիւնտէ էթմիլ տիրլէր: Պուհալտէ անլէրէ խուսուսի պիր թարգտա արզը թէչէքքիւր օլունուր:

Ալլահըն ինայէթիլլէ պու խայրխահ զաթլարըն սայէսինտէ „Գիւրտիսթան Գօմիսիօնու“ Գիւրտիսթանտա պիր չօպան, իքի վաիդ մուալլիմ, պիր մուալլիմէ վէ պիր մուալլիմ սագլայապիլմիլ տիր: Մագիտէ կէօսթէրիլէն ճէսարէթպաիւլ իշթիրաք ը հիստտէն քէսպ ի իւմիտէթմիլ օլարազ „Գիւրտիսթան Գօմիսիօնու“ սէնէ ի հաղըրէ իշիւն 150 Օսմանլը լիւրալըզ պիր մասրաֆ տէրիւնտէ էտիպ պիր մուալլիմ տահա իլալէյէ էթմէք վէ պիր թաղըմ գարուրի ինչաաթ իշիւն պիր միգտար մուալլէնէթտէ պուլունմաղը թահթ ը գարաբա ալմըլ տըր: Կէչէն սէնէ իման իլէ իշէ պաչաաթըզ վէ 100 լիւրա տան զիյատէ մուալլէնէթ ալտըզ: Պու սէնէ պէօյլէք պիր իման վէ 34 լիւրա փարա իլէ պաչալայօրուզ: 200 լիւրատան զիյատէ մուալլէնէթ ալաճաղըմըզա իման էթմէք իշիւն նէ՞ մանի վար տըր:

Պու իշէ նէ՞ թարիգլէրլէ հարտըմ էտիլէպիլիւր:

1. Փարա կէօնտէրէրէք, 2. Մէզըն քիլիս սէսինին էթտիլի միտիլու Գիւրտիսթան իշիւն մուալլէնէթ էտէն ճէմիլէթլէր թէչէքլէ էտէրէք:

3. Քիւրտիսթան նամընա ղիյնէթլէր թէրթիպ էտէրէք. 4. Խարփութ քիլիսէլէրինտէն պիւրինին էթտիյի կիպի ալպաշըլարընտա նիզամի սուրէթտէ պու մադսէտ իչիւն փարա ճէմ էտէրէք, 5. Մէզըթտէ Ալմանշարըն կափտըղը վէ Պասթանտա Հայ Աւետարանական քիլիսէսինին չօպանընըն իխթար էթտիյի իւզըէ պիւր մուալլիմին մատրաֆընը թէէմին էտէրէք, 6. Յրէզ-նօտաքի Երիցանիսն քիլիսէսինտէքի հէմչիրէլէ-րին տիւշիւնտիւքլէրի կիպի պիւր վաիդ-մուալլիմին մատրաֆընը տէրիւհտէ էտէրէք, 7. Պիւթիւն դարիյէնին մէքթէպ վէ քիլիսէ մատրաֆընը թէհաիւտ էտէրէք, 8. Պու մադսէտ իչիւն վասիյէթլէր էտէրէք: Նի՜չիւն օլմասըն, 9. Սիլվին պիլտիյինիզ վէ պիլզիմ պիլմէտիյիմիզ փէք չօգ թարիզլէր իլէ: Քիւրտիսթանըն ազլի վէ Բուհանի խէլասը իչիւն իլէրի՝... Ալլահ իսանէլէրի վէ իսանէ էտէնլէրի միւպարէքլէսին: «Քիւրտիսթան Գօմիսիօնու» թարաֆընտան թէչէքքիւրլէր արզ էտէրէք դալըրըմ:

Բեաթիպ Վ. Պ. ԱՄԻՐԻՍԱՆՆԱՆ

Խարփութ

1911-1912 Քիւրտիսթանսաֆի Ինճիլի իշէ վի-րիյէն խսնէ իշիւն գախաղըն Յիւնճիւ տանիքիսինէ միւրանէաք օլունա:

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ՏԱԽԵԼԻ

Կէչէն հաֆթա ղայէթ միւհիմ վուզուաթ իլէ սուլու պիւր հաֆթա օլմուշ տըր: Նէնի գապինէ պիւր հաֆթա գատար իսթիշարէ էտիպ, Սատրազամ փաշա սիւֆէրա իլէ տէֆաթլէ կէօրիւչէրէք, սապըզ խարիճիյէ նազըրը Նորա-տունկիւն էֆէնտիտէն տէֆաթլէ կէչմիշ աշվալ հադգընտա մալիւմաթ ալտըգտան սօնրա էն-ճամ տիւվէլ ի մուաղզամըն միւշթէրէք նօթա-սընա ճէվապ վէրմիշ տիր: Նօթա ի ճէվապլինին էն մուհիմ գըսմը աթիտէքի ֆըզըէ տիր: — «Տէվլէթլէր հիւքիւմէթ ի սէնիյէ էտիրնէնին Պալզան տիւվէլ ի միւթթէ-ֆիզէսինէ թէրքի վէ ձէզայիր Պահրը Սէֆիտին մուգատտէրաթը հադ ընտա գարար իթթիխաղը խուսուսուսուն քէնտիլէրինէ հէ-վալէսի թափիյէսինտէ պուլունմագտա ֆաի-տէ կէօրմիւշէր տիր: Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ փէք ազիմ ֆէտաքիարըղլար իխթիյար էտէ-րէք ֆիքր ի իթիլաֆիւրվէրանէսինին նազա-

պիլ ի ըէտտ վէ ճէրհ տէլայիլինի ըզհար էթ-միշ օլտուղունու թէպլին էթմէյի վաճիպէ-տէն ատտ էտէր: Էտիրնէ չէհրի էսասէն պիւր պէլտէ ի Խալամիյէ վէ Թիւրքիանըն իքինճի փաթիւթաթը օլմագ վէ տէվլէթ ի Օսմանիյէ լայնզալ ըէվապըթ իլէ մէրպութ պուլունմագ հասէպլիլէ, չէհր ի մէզպուրըն թէրքի ըիվա-յէթի պիլէ պիւթիւն մէմլէքէթտէ էօյլէ պիւր հիսս ի ինֆիալ վէ էօյլէ պիւր հարաքէթ ի ղըլիւնմէալ թէվլիտ էթմիշ տիր քի, սապըզ գապինէ մէճպուրը իսթիֆա օլմուշ տըր: Պունունալ պէրապէր, հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ էֆքիարը միւսալահանէսինին սօն պիւր պուր-հանընը իպրագ էթմիշ օլմագ իչիւն էտիրնէ չէհրինին Մէրիճին սահիլի կէսարընտաքի գըս-մընը ալը գօյարագ սահիլի կէմիննտէ պուլու-նան գըսմը հադգընտա տէվլէթլէրին ըչիլնէ հէվալէ ի քէյֆիյէթ էթմէյէ մէյյալ տըր: Ձէ-գաիր ի Պահրը Սէֆիտէ կէլինճէ հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ պու ատալարտան պիւր գըսմընըն Չանագ Դալէ Պօղազընա միւճալէթլէրէթլէրի հա-սէպիլիյէ փաթիւթաթըն միւսալահանըն իչիւն լապիտ պուլունտուղու կիպի, Ասիա ի Օսմա-նինին էճգա ի միւթթէմիմէսինտէն պուլունան գըսմը տիկէրինին տէ Անասուլունուն թէէմին ի սէլամէթի իչիւն օ նիսպէթտէ լապիտ պու-լունտուղունու թէպլինէ լիւզում հիսս է-տէր: Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնին պու Ատա-լար իւզէրինտէքի հիւքիւմ վէ նուֆուզունու թաղիլէ մաթուֆ օլապիլէճէք հէր հանըլը պիւր սուրէթ ի թէսիլիյէ պունդարը տաիրէ ի թէէ-սիւրլէրինի սէվահիլ ի միւթթէվալիլիյէ թէվզի էտէպիլէճէք պիրէր քիւսունըն ֆէսսա հալինէ իֆրազ էտէր վէ պունըն նէթիճէսի օլարագ էվրօփանըն հուզուր վէ ասայիյինի թէհտիտ էտէկէլմիշ վէ հալա թէհտիտ էթմէքտէ պու-լունմուշ օլան Մաքէտօնիանըն հալը սապը-զընա միւշապիհ պիր հալը ֆըթրէթիշթիմալ թէվէլլիտ էթմիշ օլուր»: Պու ճէվապտան ան-լաշըլաղընա կէօրէ հիւքիւմէթ ի ճէտիտէ տա-խի մէսէլէյի փէք պասիթ պուլմամըն տըր: չէօյլէ քի էտիրնէնին կարըսընտան վագ կէչ-մէյէ վէ Ատալարա վասի իսթիյագ վէրմէյէ ըազի օլմուշ տըր: Պու ճէվապ վէրիլի վէ-րիլմէզ Լօնտրատաքի Պալզան մուրախիաալա-րը սուլհ միւշաքէրաթընըն գաթ օլտուղունու Օսմանը մուրախիաալարընա պիւր նօթա իլէ իխպար էյլէտիքլէրի կիպի, Չաթալճատա Պուլ-ղար պաշ գօմանտանը Սափօֆ տաիի Մահմուտ

Շէվքէթ փաշայա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ էտէ-
րէք միւթարէքէ փրօթօգօլընըն 4իւնճիւ
պէնտի ահքիսմընճա 4 կիւն սօնրա եանի փա-
ղար էրթէսի աղչամ սաաթ 7տէ խուսումէթէ
պաշայաճաղընը իսպար էյլէմիշ տիր: Ճէն.
Սալօֆ քէնտի օրտուսունա չու հօլտա պիր
պէյաննամէ վէրմիշ տիր: «Տիւլմէն սիզին վէ
մէյտանը հարպտա տիւլմիշ օլան պիրատէրլէ-
րինիդ թարաֆընտան դապթ օլունմուշ օլան
եէրլէրի վէրմէք իսթէմէյօր. աֆվ էտէճէ՞ք
միսինիդ: Եէնի եէնի գաֆէրլէր իչիւն հաղըր
օլունուգ: Տիւլմէնէ վէ պիւթիւն սիւնհայա
խապաթ էտինիդ քի վաթանընըղա հիւրմէթ
էտէրսինիդ»: Պու գաթի մուգարրէրաթա ռաղմէն
սօն սաաթա գատար տիւլէլի մուաղլամա թա-
րաֆընտան միւտախէլէ օլունուպ հարպըն
թէքար պաշայամաընա վէ փէք չօդ գան տէօ-
քիւլմէսինէ միւմանաաթ օլունաճադ տէյու
իւմիտ օլունմուշ իսէ տէ, պու իւմիտլէր պէր-
հավա օլմուշ տըր: Փաղար էրթէսի աղչամը
Չաթալճա ճիւնէթինտէն թօփ սէտալարը
իչիտլիմէմիշ իսէ տէ մուհարէպէնին խապէր
վէրիլէն սաաթտա էտիրմէտէ պաշայատըրը Սա-
լը սապաճը պիւտիրլիմիշ տիր: Բուսիա հիւ-
քիւմէթինին ճէվապի նօթա միւգաքէրաթը
ճէտիտէյէ պիր էսաա թէշքիլ էտէճէյինէ աաիր
Սօֆիատա պաղը նէսայիհտէ պուլունտուգու
պէյան օլունուգօր իսէ տէ, Մ. Տանէֆ ճէվա-
պըն էօյլէ պիր մահլէթտէ օլմատըղընը սէօյ-
լէմիշ տիր:

Միւսեփաա ի միլլիյէ. — Իթթիհատ վէ Թէր-
աղղը մէրքէզի ումումիսի թէշէպաիւսիւ իլէ
կէշէն ճիւմա կիւնիւ Օսմանլը Տարէլֆիւնուըր
տաիրէսինտէ միւսափաա ի միլլիյէ նամըյլէ պիր
ճէմիլէթ թէշէքքիւլ էյլէմիշ տիր: Պու ճէմի-
լէթէ հէր պիր ֆըրգա վէ անասըրա մէնսուպ
քիւմսէլէր տալէթ օլունմուշ տըր: Ճէմիլէթ ի
մէքլիւրէյէ Ֆուսատ փաշա ըրյաաթէթ էտիպ,
Թալաթ պէյ վէ սաիրլէր տալիս նութգլար
իրատ էյլէմիշլէր տիր: Պու թէճէմիլէն մադ-
սէտի 1. խանէ տէրճի, 2. խասթախանէլէր
թէշէսիսի, 3. կէօնիւլիւլէր ալայը թէշքիլի,
4. խալգըն թէնվիր ի էֆքիարը իչիւն իւրօրա-
խանաա եափմադ տըր: Պու մադսէտլէրին
թէշէմիլին իչիւն հէր պիր շիւպէյէ 7շէր ազատան
իպարէթ պիրէր գօմօսիյօն թային օլունմուշ
տըր: Փրէնա Սապահէտտին վէ Լութֆի Ֆիք-
րի պէյլէրի տալիս տալէթ էթմէք իչիւն Թա-
լաթ վէ Միթհատ պէյլէր պիղգաթ կիթմիշ
տիրլէր: Թննվիր ի Էֆէկաւ գօմօսիյօնրա գա-
զէթալար միւլէլիլէրի արասընտա Բիւզանդ
Բէշիան վէ Տիրան Բէլէքիան էֆէնտիլէր սա-
լի թային օլունմուշ տըրլար: Պու ճէմիլէթ
իթթիմատէն սօնրա չու պէյաննամէյի նէշը էյ-

լէմիշ տիր: «Օսմանլը տէվլէթի 3 այտան
պէրրու տիւշար օլտուղու աւվալը էմապլինէ
600 սէնէտէն պէրու միւսաաթօ օլմատը:
Պու կիւն վաթան թէհլիքէտէ պուլունուգօր,
ապա ի էճտատըմըղըն միւրաւը մուգատտէսինի
եանի տինիմիլի, վաթանըմըղը միլլէթ վէ
նամուսումըղը իւքիանըն սօն տէրէճէսինէ
գատար միւտաֆաա էթմէք էն մուգատտէս
վադիֆէմիդ տիր: Էտիրնէ վէ Ատալարաաքի
հաքիմիյէթ ի Օսմանիյէյի ֆիլիէն վէ թէմամէն
հըֆդ էթմէք իլէ պէրապէր ախէր իսթիլա օ-
լունան մահալլարտա հուգուգ վէ մէնաֆիլիմի-
զի էն պէօյիւք ֆէտաքիարըղլար իլէ միւ-
տաֆաա էթմէք մուգարրէրաթըմըղտան տըր:»
Այանտան Շէյիս Ապտիւլ Գատէր Բիւրտլէրէ
խիթապէն պիր պէյաննամէ նէշը էտիպ, «Տին
տիւլմէնի փէք հաղըն տըր, մադսէտի մադա-
մը խէլաֆէթէ սօն տարպէյի վուրմադ տըր,
ճիւստ էմր ի ճէլիլինէ իթթիպաէն սէր հատտէ
գօշունուգ», տէյու Բիւրտլէրի ճիւստէ տալէթ
էյլէտի վէ պիր չօդ կէօնիւլիւլէր միւրաճաաթ
էտիպ իսմէրինի գալա էթտիրմիշ տիրլէր:
Պունտան մատա 1800 աթլը Չէրքէզ կէօնիւլ-
լիւլէրի տալիս հաղըր իսիլինի Ֆուսատ պաշա
Միւտաֆաա ի Միլլիյէ գօմիթէսինտէ պէյան
էթմիշ տիր: Շիւմիլիէ գատար պու հէյլէթ թա-
րաֆընտան ճէմ օլունան իանէնին մըղտարը
30,229 լիրայա պալիդ օլմուշ տըր:

Միւրքէնէվլի. — Պէյրութ վալիսինին ըրյա-
սէթի թահթընտա իճթիմա էթմիշ օլան մէճ-
լիս ի վիլայէթ դայէթ մուֆասսալ պիր իսլա-
հաթ լաիհասը գալէմէ ալմըշ տըր քի միւթա-
լաա օլունուպ թաթպիղէ գօնուլմադ իւղրէ
Պապը Ալիյէ իրսալ օլունմուշ տըր: Պու Լաի-
հաըն պաշլըճա իքի ճիւնէթի պուլունուպ.
1. Հուգուգը հիւքմրանի, ումուրը խարի-
ճիյէ, ասքէրիյէ, կէօմրիւք վէ ումումի գա-
նունլարա թէալլիւգ էտէր: 2. Վիլայէթին տա-
լիլի ումուրընըն իտարէսի մէսէլէլէրի տիր
քի աաէմ ի մէրքէզիլէթ էսաա իւզէրինէ
միւլէսսէս օլուպ էճնէպի միւլէթթիլէր վէ միւ-
շափիլլէր մուալէնէթի իլէ օլաճադ տըր:—
Տէտէ Աղաճտան Եուսուֆ Բէշիան պէյ օրատա
Պուլղարլարըն իճրա էյլէտիյի մէղալիմի նազ
էտէրէք տէյօր քի գօմիթէճիլէր չէհրէ կիրիպ
պօմպալար աթարադ վէ սիւնկիւլէր իլէ իսլամ
էհալլիյի գաթլ էյլէմիշլէր, տէրունինտէ 300
իսլամ պուլունան պիր ճամիյի պէրհավա է-
տիպ տէրունինտէքիլէրի թէլէֆ էյլէմիշլէր:
Պու հալ 3 կիւն տէվամ էթմիշ վէ մազթուլ-
լարըն սալըսը 3000է պալիդ օլմուշ, անտէն
սօնրա թէսլիմ օլան իսլամլարա խալը էօփ-
տիւրմիւշ տիրլէր: Էտիրնէտէ պուլունան էճ-
նէպի գօնուլօլար մուհասնէրէ օրտուսընտան
րէճա էյլէմիշլէր քի հա թէպաալարը իլէ պէ-
րապէր տըշարը չըգմաղա միւսաաաթէ օլուն-

սունւար վէ եախօս էտիրնէ տախիլինտէ քէն-
տիւէրի իշխան պիթարաֆ պիր մինթագա թա-
յին օլունսուն: Նորատունկեան էֆ. արի-
տէքի պէյանաթտա պուլունմուշ սըր:
«Սապըզ գապինէ, հիւքիւմէթի տահա ֆազ-
լա գայաթտան մուհաֆազա էթմէք իշխան
նամուքեարանէ պիր սուլի ադտընա վիւսաթը
տէրէճէսինտէ սայ էթմիշ խաի: Գապինէլէր
ահվալը հազըրէյի թէպաիլ էտէմէզլէր: Եէնի
գապինէնին տախի պիրդիւմ փօլիթիգամըրը թա-
գիպէ մէճպուր օլաճաղընը զանն էտէրիմ: Իշ-
թէ պէնիմ ֆիքըր ի շախսիմ պու մէրքէզտէ
տիր:» — Պու հաֆթա գարֆընսա ա-
թի իւզ զիքըր գէվաթ Մըսըր վէ էվրօ-
փայա ազիմէթ էթմիշ տիր: — Քիւմիլ փաշա,
սապըզ Շէյի իւլ իսլամ ձէմայէտտին էֆ. վէ
մախտումու Մուխթար պէյ, Նորատունկեան
էֆ., Ալի Քէմալ, Ապտուլլահ Զիւնտի, (Եէնի
Ղազէթա միւտիրի), Ասաֆ պէյ, Քիւմիլ փա-
շա գատէ Սալտ փաշա վէ Ֆուստ պէյլէր:
Իթիլաֆ ֆըրգասըր ըէիսի Սատըզ պէյ, էվզաֆ
նազըրը Զիյա փաշա, Մալիյէ նազըրը Ապ-
տիւրրահման պէյ, Սէրվէթ փաշա վէ սալիէ:
— Հիւքիւմէթի հազըրէ իսլահաթը տախիլի-
յէյէ տախի թէշէպպիւս էթմիշ օլուպ, պու
պապտէ միւթէլաա էտիպ պիր լաիհա հազըր-
լամազ իւզրէ սապըզ վալիլէրաէն իպարէթ
պիր գօմիսիյօն թէշէքիլ էյլէմիշ տիր: Պու գօ-
մօսիյօնտա Հիւսէյն Քիւսիւմ, Հալիմ, Սիւլէյ-
ման Նազիֆ Պէյ, Տօգ. ձէմիլ փաշա պու-
լունմագտա սըր: Պունւար Սուրիայա վէ Հա-
լէպ վիւլայէթիւնտէն կէլէն իսլահաթ լաիհա-
լարընը թէֆթիլ էթմէքտէ տիրլէր: Տախիլիյէ
նազըրըն պէյանընա կէօրէ հիւքիւմէթ տաէ-
մի մէրքէզլիլէթ էսասը իւզէրինէ պիր իս-
լահաթ հափաճագ սըր: — Հաճընտա Տիգ-
րանեան չէթէսի գաիմագամ վէ Առաջ-
նորդըն խանէսինէ հիւճիւմ էտիպ Ա-
ռաջնորդտան իքի լիրա ալմըշար վէ Էրմէնի
էօքսիւզխանէսի օլան պինայա թէհասսուն էյ-
լէմիշլէր: Տախիլիյէտէն վէրիլէն չէտիտ էմր
իւզէրինէ, ժանտարմա հիւճիւմ էտիպ Գիւնիւ
մէյիթէն վէ պագիսինի սաղ օլարադ տէրտէսթ
էյլէմիշլէր: Պու միւսաաէմէտէ էյթամիսանէ
հանմըշ սըր: — Բուսիանըն Գաֆգասիասաքի
իսլամ էհալիյէ տօզրու մուամէլէսի քէսպի
չիտտէթ էթտիլինտէն, օ թարաֆլարտաքի
Միւսլիման էհալիտէն էփէյի նուֆուս Թիւր-
քիայա հիճրէթ էթմէքտէ պուլունմուշ: Պու
մուհաճիւրլէրաէն պիր գաշ պէօլիւք Այնթապա
կէլիպ օրատան պաշգա մահալլարա կէշմիշլէր
տիր:

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Տիւլիյի Մուսագասա — Տիւլիլի մուսագա-
մա սիւֆէրասը քէնտի իճթիմալարընը Լօնտ-
րատա տէվամ էթմիշլէր տիր: Պու գօնֆէ-
րանստա Արնաւուտուղըն հուսուտ մէսէլէսի
միւղաքէրէ էտիլմիշ, լաքին տահա զիյատէ
մէճիսին վազթընը Հիւքիւմէթի Օսմանիյէնին
նօթայա վէրաիյի ճէվապ վէ հարպը հազըրըն
ալտըրը Եէնի սաֆհաթ ճէլպ վէ իշղալ էյլէմիշ
տիր: Իճրա էտիլէն միւղաքէրաթա տաիր պիր
խապէր ալընմամըշ իսէ տէ, տէվլէթլէր ա-
րալարընտաքի իթթիհատը ճիտտէն հըֆզ էյլէ-
մէյէ սայ էտիյօրլար: Բուսիա իլէ Ինկիլթէրա
Անատուլուտա նուֆուզ միւնթագալարը ալըր-
մըշար, Էախօս Ֆրանսա Սիւրիատա ֆաալ
պիր վազիյէթ թուլաճագ, Էախօս Ալմանիա
վէ Ավսթրիա Թիւրքիայա մատտի մուսվէնէթ-
տէ պուլունմագալար տէյու խապէրլէր շայը
օլտու իսէ տէ, հէփ պու խապէրլէր թէքզիպ
էտիլմիշ վէ տէվլէթլէրին պիթարաֆլըրը վէ
իթթիհատը էլտէն պրագմայաճագալարը թէէյիտ
էտիլմիշ տիր:

Պուղլարիւ-Բուսնիւ — Լօնտրատա Բուս-
մանիա մուրախիասը Մ. Միչու իլէ Պուլղա-
րիա մուրախիասը Տօգ. Տանէֆ արասընտա
մէվղուր միւպահէսէլան մէսէլէլէր հալա միւ-
ղաքէրէ էտիլմէքտէ տիրլէր: Սօն խապէրլէրէ
կէօրէ արալարընտա պիր իթիլաֆ հուսուլը
հազըն տէյու կէօրիւմէքտէ տիր: Բուսմանիա
Պուլղարիւթանտան հիսս ի միլլիսինին թէրքէ
րաղի օլմայաճաղը մէվղիլէրի թալէպ էթմէյէ-
ճէք, պիլ մուգապէլէ Պուլղարիւթան տա
Լօնտրատա Տօգ. Տանէֆ թարաֆընտան թէր-
քինէ ըրղա կէօսթէրիլէն Եէրլէրի պիր աղ տա-
հա թէվսի էտէճէք տիր: Պուլղարլարըն Պահըր
Սիյահ թարաֆընտան թէրք օլունմագ գըսմ
արաղիյի թէվսի էյլէյէճէքլէրի զանն օլունու-
յօր: Սիլիսթրէտէքի իսթիքիւմաթ հէտմ
օլունմագ ֆադաթ չէր Պուլղարլարըն էլինտէ
գալաճագ: Հէր իքի հիւքիւմէթ տէվամի պիր
տօսթլուղու ինթաճ էտէճէք պիր սուրէթի
թէսվիյէ պուլմագ ֆիքրինի թագըպ էյլէյօր:
Անլաշլտըրընա կէօրէ պու մէսէլէտէ Բուս-
մանիայը սէվզ էտէն իքի պէլի միւհիպլէրին
պիրի շու սըր, քի Սիլիսթրիա ճիվարընտա
Տանուպ նէհրի իքի տալա ալըրլտըրընտան հու-
սուտուն օ գըսմընը Բուսմանիանըն թահքիմ
էթմէսի փէք գօլայ օլմայօր, պինաէն ալէյի

մէջքիւր չէնրին Պուղարլար էլինտէ օլմասը վէ միւսթահէ մպուլունմասը Բուժանիա ալէյինտէ պիր թէհտիտ սալըլլօր : Բէզալիք Բուժանիանըն էն մուհիւմ սահիյ դըսմը Տօպրուճա էյալէթինին գըրսը օլաուգճա , Սիլիսթրէ թարաֆընտան վուգուը միւսթէմէլ օլան հէր պիր թէհիքէ Գուժանիա իչիւն հայաթի պիր մէսէլէ ատտ օլունույօր : Պու սէպէպտէն Սիլիսթրէնըն եա Բուժանիայա թէրքի եա իսթիհքիամլարընըն հէտմ էտիլմէսի իճապ էտիյօր :

Միլքեհնէվի.— Իրլանտանըն տախիլի իտարէսինէ տաիր , Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին փարլամէնթօյա թագտիմ էթտիյի մարուֆ Հօմ Բուլ լաիհասը մէճիլս ի մէպուսանտան կէչիպ Լօրտլար գամարասընտա միւզաքէրէյէ գօնուլմուչ իտի : Օրատա մէջքիւր լաիհա իքինճի գըրաաթտա՝ 69 ըէյէ գարչը 326 ըէյ իլէ ըէտտ էտիլմիչ տիր : Մօնկօլիատան Փրէնս Խասա Տօրճանըն ըրյասէթի ալթընտա պիր հէյէթ ի մուրախիսասա Փէթէրսպուրկա կէլիպ Զարըն հուգուրընա դապուլ օլունմուչլար տըր : Հէյէթ ի մէջքիւր Գուլթուլսթանըն խաթթը տէսթիլլէ մուհարրէր պիր մէքթուպ թագտիմ էտէրէք , Բուսիանըն Մօնկօլիայը հիմայէ էյլէմէսինտէն տօլայը պէյանը թէչէքքիւր էյլէմիչլէր տիր : Պիր Ալման հէյէթ ի քէչֆիյէսի գուլպը ճէնուպի թարաֆլարընտա իճրա էթտիլլէր օլարագ , գուլպը ճէնուպ էթրաֆընտա պէօլիք պիր գըթաը արղըն պուլունտուղունը խապէր վերմիչլէր տիր : Հաթթա պունը ալթընճը գըթաը արղ թէսմիյէ էտիյօրլար : Մերքէղի Աֆրիգատա սէյեհաթ էտէն պսղը Ինկիլիզլէր պիր եամեամ (ատէմ էթի կէյէն) գապիլէյէ թէսատըֆ էթմէքլէ պէրապէրլէրինճէ պուլունան արապլարտան պազըսը անլէրին էլինէ տիւչմիւլ վէ քէնտիլէր կիւճ պէլա հագայը գուրթարապիլմիւլլէր տիր :

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Պու հաֆթա Ազգային ժողովտա էփէյի դիլ ու գալը մուճիպ օլան պիր մէսէլէ փաթրիգիւնտէ 17 նօմէրօլու պիր խաֆիյէնին պուլունուպ անըն սապըգ տախիլլէ նաղըրը Բէչիտ պէյէ պիր ժուրնալ վէրմիչ օլմասընագընտա Եղուարդ Շիրինեան էֆ . թարաֆընտան մէյտանա աթըլան պիր սէօզ օլմուչ տըր : Վարչօրքն պէօյլէ պիր խաֆիյէնին պուլունտուղունու թէքզիպ էթմէմէքլէ պէրապէր մալիւմթը միւթէմիւմէ էլտէ էթտիքտէն սօնրա

կէլ հաֆթա իյզահաթ վէրմէյի վատ էթմիչ տիր : Պու մէսէլէյի թահգիգ էթմէք իչիւն պիր գօմիլթէ թէչքիլ օլունմուչ տըր : Սղերգտէ միւսալլահ Իսլամլարըն էրմէնիլէրի ֆէվգէլատէ խալֆ ու հէյէճանա տիւլար էթտիլլէրինէ , տիւքքեանլարըն գափատըլտըղընա տաիր , փաթրիգիւնտէ Սղերգ Առաջնորդը թարաֆընտան պիր թէլէկրաֆ վարիտ օլմուչ տըր : փաթրիգիւնտէ լաղըմ օլան միւրաճաաթը հիւքիւմէթ նէգտիլտէ իճրա էյլէմիչ տիր :— Իզմիր վիլայէթինտէ Գասապատա պիր թագըմ ճանիլէր Հայկ էմիրեան իսմինտէ պիր զաթըն պաղ էվինէ հիւճիւմ էտիպ , «Կիւվուր տէյիլմիսին» տէյու անը վէ օլ վազթտա անըն խանէսինտէ միւսաֆիր պուլունան 3 Բումը տախի գաթլ էյլէմիչլէր տիր :— Հալէպ թարաֆընտա Շիրվիլիտէ պիր չագի փէյտա օլմուչ իսմի Զիւլֆիգար գատէ Հաճի պէյ իմիչ : Պու չագի էրմէնի գարըլարըն ճէպրէն գաչըրմագտա վէ ճէպրէն թարլալար գապթ էթմէք փարա ալմագ կիպի ֆիրլլէրտէ պուլունույօր իմիչ :— Վանտա Արճէլտէ Էհալի տէհչէթ իչլինտէ տիր : մալ միւտիրի չէրի մագթէլէ էտէճէյինի սէօյլէմիչ :— Էգօ սր Փարի զաղէթաը , «Պալգան մէսէլէսինտէն սօնրա գաթէն շարգի Անատօլու օրթայա գօնուլմուչ տըր , վէ տէվլէթլէր պէյինտէ իխթիլաֆ հասըլ օլաճագ տըր» , տէտիքտէն սօնրա , «Պու միւլքիլ վէ թէհիլքէլի մէսէլէտէ ձրանսանըն մէնաֆիի տէրին պիր սուրէթտէ գարըչմըլ տըր» տէյօր :— Բուսիա հիւքիւմէթ ի իմփէրաթօրիյէսի անանաթը գասիմէսինէ իթթիպա վէ էրմէնի գալմընըն իգթիրապաթընա գարչը հիսսիյաթը ամիգէ ի թէնսիւֆքեարանէ իլէ մէչպու օլտուղունը պէյան էտէրէք էլնէվմ մէվճուտ սու ի իտարէյէ նիհայէթ վէրիլմէսի վէ իսլահաթը մաթլուպէնին թաթպըղ օլունմասը գըմընտա թիւրքիանըն մագլոււմ էրմէնի գալմընա գարչը թաթիյէն տախի խայրիսահանէ պիր վաղ ու մէսլէք իթթիլաղ էյլէմէսի ֆիքր ու նիյէթինտէ տիր : Լաքին հիւքիւմէթ ի միւլարիլէյհա պիննէֆս էրմէնիլէրին մէնաֆիի նօգթա ի նաղարընտան պու մէսէլէնին պիւթիւն սաֆիաթըյլա մէվզուը պահա էտիլմէսինէ հալը հաղըրըն միւնասիպ օլմատըղը ֆիքրինտէ պուլունույօր : Մուհարէպէ խիթամ պուլուր պուլմաղ վէ անվալը սիյասիլէնին չիտիքի հատտը տէվրէսի գալիլ օլուր օլմագ պս մուհիւմ մէսէլէ մէվզուը պահա էտիլէճէք իմիչ :

Հալ պու թի Պաղգան պիւհրանը նիհայէթ պուլ-մատան էրմէնի մէսէլէսինի մէյտանա չըդար-մադ տիւվէլի մուազզամահան պազըլարը ա-րասընտա իխթիլաֆա պաիս օլապիլիւր վէ պու իխթիլաֆ մէսէլէյէ իրաս ք սէքթէ էտէպիլիւր : Պու մէսէլէսին թաղիպի իչին Փարիզտէ միւթէչէքքիլ պուլունան էրմէնի հէյէթի պիւր իսլահաթ փրօժէսի թանդիւմ էթմէք վէ մէսէ-լէյէ տաիւր լազըմ կէլէն նէչրիյաթտա պու-լունամադ իւզըէ գարար վէրմիշ տիր :

ՓՐՕ. ԶԷՄԱԱԹԸ

Մ. Ամէրիգանըն Օրէնճ (նիւ ձէրզի) չէհ-րինտէն Միս Լուսի էնտրիւզ պու հազընլար-տա Այնթապըն Մ. Թ. գօլէճինէ 1000 ինկ. լիւր. իանէ էյլէմիշ վէ մէլքիւր մէպլաղ քիւ-թիւպիսանէյէ թաիսիս էտիլմիշ իտի : Միւմաի-լէյհա պու տէֆա միւէսսէսէի մէլքիւրէյէ հի-նէ 1000 լիւրա իանէ էյլէմիշ տիր : — Մ. Թ. գօլէճ իսասթաիսանէսինտէ 1912 Սիպտիմբեր-տէն պէրու թէտալի էտիլէն հէնի խասթալա-րըն ատէտի 1000ի թէճալուզ էյլէմիշ տիր : — Հալէպ վիլայէթինտէ իսլահաթ իճրասը իչին պիւր լաիհա թէրթիպ էթմէք իւզըէ մէրքէզ ի վիլայէթտէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան պիւր հէյէթ իճթիմա էթմիշ օլուպ, պու հէյէթէ Այն-թապտան փրօֆ. Չէնոթ Պէզճիհան վէ Փաղըլ աղա զատէ Նուրի պէյ թային էտիլմիշ տիրէյ : Պունտան 35 սէնէ էվվէլ ալին մահալտա ալին մազսէտ իչին իճթիմա էտէն հէյէթէ փրօֆ. Ալիքսան Պէզճիհան թային օլունմուշ իտի : — Մ. Թ. գօլէճի Բէիսի Տօգ. Մէրիլ պիւր գաչ հաֆթատան պէրու աղըր պիւր խասթալըզտան էզիյէթ չէքմէքտէ տիր : Իւզէրինտէ ամէլիյա-թ ք ճէրրահիյէ իճրա էտիլմէյէ լուզում հիսս օլունամադ տէյու զանն օլունմազտա տըր : — Միսիս Շէփըրտ իչիւզ գալմը օլան 2,000 գա-տար պիլարէյէ էլ իչի թէտարիք էթմէք իչին Ուրֆայա աղիմէթ էթմիշ տիր : — Միս էլի-զապէթ Թրօպրիճ պիւր միւտտէթտէն պէրու սէյհար միւպէչչիւր մագամընտա իչլէմէքտէ տիր : — Պատ. ֆ. ձ. Փալլիտիս 5 սէնէտէն պէրու Պուրտուր քիլիսէսինտէ իչլէմէքտէ օ-լուպ պու զիւնլէրտէ պաղը շաիսի սէպէպլէր-տէն տօլալը իսթիֆասընը վէրմիշ տիր : Մայիս իպթիտասընտան իթիպարէն միւմաիլէյհա պաչ-գա պիւր քիլիսէտէն տալէթ գապուլ էթմէյէ հաղըր տըր : Ապրիլ 15էտէք միւմաիլէյհա Պուր-տուրտա պուլունամադ տըր : — Այնթապտա

կարուճ էֆ. Գարամանուկեան՝ միւհթաճ ճէ-մաթլարա կէօնտէրիլմէք իւզըէ իւշ Բան-նիւնա իանէ էյլէմիշ տիր : — Իսթանուզտա Վեր. Հ. Օտեանըն ճէհուլէրի սայէսինտէ Բաննիլիս ապօնէլէրինին սայըսը մահալ ք մէլքիւրտէ արթմը օլուպ միւմաիլէյհա պու հիւզալէն հասըլ օլաճադ մէնֆաաթը մէքթէպէ վազֆ էյլէմիշ տիր : — Արամ էֆ. Թորոսեան Մըսըրտան հազարագ՝ Պանտըրմա քիլիսէսի իչին 72 1/2 դըշ. Հայկազուն էֆ. Եագուպեանտան, 11 դըշ. Վեր. Մ. Մնչիրեանտան ալտըղընը պէյան էյ-լէյօր :

ԷՆ ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ տիւվէլի մուազ-զամա՝ խուսուսա Բուսիա միւսալէհա իչին միւզաքէրաթա կիւրիլմէլէրինի թարաֆէյնէ խուսուսա Պուլղարիսթանա թալսիյէ էթմէք-տէ տիրէյ : Պուլղարիսթան պու թալսիյէյէ 4 կիւն սօնրա ճէվապ վէրէճէյինի պիլտիւրմիշ տիր : Այնի վազթտա Պուլղարլար էտիրնէյի պօմպարտըման էթմէքտէ տէվամ էտիյօրլար : Վէ Կէլիպօլուտա վէ պիւթիւն խաթթ իւզէ-րինտէ միւսատէմէլէր վուզու պուլմազտա տըր : Չաթալճատա տալիս հարպ տէ-վամ էտիյօր տէյու խապէր վէրիլտի իսէ տէ, օրատա պէլլի պիւր միւսատէմէ վու-զու պուլտուզու թէհազուզ էթմէմիշ, պէր-աքս Պուլղարլարըն պաղը քէօլէր վէ օր-մանլար հազարագ կէրի չէքիլմէքտէ օլտուզ-լարը խապէր վէրիլլիյօր : Պուլղարլարըն Չա-թալճա ճիհէթինտէ գուվէթլէրի 130,000 վէ վէ էտիրնէ էթրաֆընտա 80,000 թալմին օ-լունմազտա տըր : — Կալկաթատան իսլամ իթթիհատը Մահմուտ Շէվքէթ փաշայա պիւր թէլէկրաֆ չէքէրէք միւզարիլէյին տէրիւտէ էյլէտիլլէրի վաթանիլէրմէնէ վազիֆէյի թէմամէն իֆայա սայ էտէճէլլէրինէ տաիւր իւմիտ կէօնթէրմէլլէ պէրապէր, պիւթիւն Կալկաթա Միւսիլմանլարընը հիւքիւմէթի հազըրէյէ իթիմատլարը պուլունտուզունը վէ ճիւմէ թիւրքլէրին իսլամիլլէթ նամընա միւթ-թէֆիդ պուլունմալարընը թալէպ էյլէմիշ տիր : — Էնվէր պէյ Պէրլինէ կիլթիլ տիր :

Միսիս ի մեւուլ վի տանիպ ի ինթիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կ. ՎԷ Մ. Յ. ԳԵՇԵՆՅԱՆ ՄԱԹՊԱՍՏԸ

Տէրխաստէք, Մահմուտ Փաշա, Բիւրճի խան, Նօ. 33-34